

ION CARAMITRU

**„Președintele Iliescu
reprezintă o tragedie
pentru poporul român”**

SUMAR

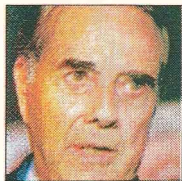
● Averse locale de alianțe naționale

pag. 8 - 9

● O etapă decisivă în drumul spre Casa Albă

pag. 10 - 11

● Restaurarea între sublim și ridicol

pag. 12 - 13

● Orișinal Jenev

pag. 14 - 15

● Alex Ștefănescu și Mașina de scris

pag. 20 - 21

● Cetatea plăcerilor întrerupte

pag. 22 - 25

● Sport: Careul de ași continuă cursa europeană

pag. 28 - 29

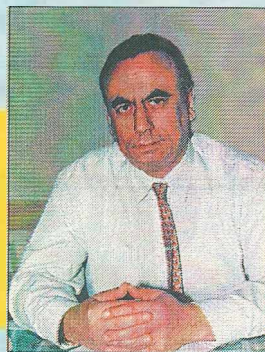

● Divertisment

pag. 27, 30

COPERTA I: Ion Caramitru în viziunea lui Florin Ioniță

George Anion

Tristetea distracției

Triste mai sunt în România ambianțele destinate pentru distracția celor mici! Oriunde s-ar afla, la Timișoara sau Iași, la Suceava sau București, ele arată la fel de jalnic, ca niște embleme ale decrepitudinii și prostului gust. La fel se înfățișează turiștilor și zona din Mamaia unde se îngămădesc, fără nici o logică, maimuțe și călușei cu comandă electronică, trenulețe și leagăne. În aparență, e o mai mare varietate decât oriunde pe litoral. Dar, la un examen chiar și sumar, vezi ce ponosit și cenușiu e totul. Culorile sunt șterse, cartoanele descleiate, mecanismele scârțâie amenințător, stâlpii de susținere stau gata-gata să se prăbușească. Întregul decor pare a fi servit pentru un spectacol montat în urmă cu mulți ani și care s-a degradat de prea multă folosință. Ici-colo câte un întreprinzător mai milos din fire a mai încercat să alunge impresia de coșcoveală și a mai aruncat puțină vopsea, pentru impresia artistică. Dar cei mai mulți dintre proprietarii utilajelor vor să stoarcă maximum de profit, fără să mai investească nimic. Ce să mai zici de eludarea legilor de către mulți dintre cei care nici măcar nu mai eliberează bilete și-și bagă banii direct în buzunar, fără să mai plătească impozite? Dar de fauna care mișună acolo?

Fără să pară paradoxal, copiii se simt bine în acest infern al urâteniei. Se dau în leagăne, intră în racheta care, chipurile, pornește în cosmos, se urcă în roata mare. Râd, bat din palme, țipă de plăcere, fiindcă n-au cum să compare ce li se oferă aici cu ce li se pune la dispoziție altora în parcurile de distracții din țările cu o civilizație înaintată. Din păcate, încă de pe acum îi obișnuim să se bucure cu puțin. De pe acum începe dresajul de a accepta, cu o resemnare mioritică, un destin nedrept, ca și cum el ar fi întruparea fericirii pe Pământ. Încă de la vârsta asta îi pregătim să fie blazați, fără năzuința de a vedea splendorile lumii și, lucru și mai grav, de a nici nu crede în existența lor.

„Președintele Iliescu reprezintă o tragedie pentru poporul român”

G.A.: Sincer, Ion Caramitru a făcut parte din scenariul din decembrie 1989? Ce spuneți acum, eu nu am cum să verific. Dar, dacă vă interesează ce se va spune peste ani, când adevărul va fi totuși cunoscut, veți fi franc cu mine.

I.C.: 1989 a fost un an de grație. S-au împlinit 100 de ani de la moartea lui Eminescu. Au fost manifestări și în străinătate. Cele mai importante nu erau însă organizate de România. Una dintre ele a fost cea a Societății Poetilor Britanici, la centrul Barbican din Londra. Am fost invitat pentru luna iunie, dar n-am primit pașaport. Organizatorii de la Societatea Poetilor s-au enervat și au amânat sine die manifestarea. Deși aniversările lui Eminescu erau sub egida UNESCO și invitația era nominală.

– De ce n-ați primit pașaport?

– Eram pe lista neagră a oficialităților de atunci.

– Ce a urmat?

– Bruce am fost chemat la începutul lui decembrie și mi s-a spus că evenimentul va avea loc pe 11 decembrie, că voi pleca, dar la întoarcere va trebui să prezint un raport amănunțit despre tot ce am făcut. Adică un raport pentru Securitate. Am refuzat.

– Și?

– Și cu tot scandalul iscat au fost practic siliți să-mi dea drumul. La Londra, poetul

Alan Brownjohn, președintele Societății, m-a întrebat dacă în afară de Eminescu accept să rostesc și poezii de poeți români contemporani. Printre ei, Dinescu și Blandiana. Am spus da și am avut bucuria s-o și fac. În sală au fost și membri ai Ambasadei României.

– Cum au reacționat?

– N-au stat de vorbă cu mine după spectacol, în afară de o singură persoană, care mi-a spus cât de frig este în România: minus 25 grade Celsius! Cele câteva zile cât am stat la Londra am privit numai la televizor. Am văzut imaginile transmise din toate capitalele prinse în mișcarea anticomunistă. M-am rugat la Dumnezeu să fiu acasă cât mai repede, simțind că nu mai durează mult și se va întâmpla și la noi ceva.

– Și v-ați întors.

– Am venit la București pe 13 decembrie. Pe 16 a fost Timișoara, de unde veneau, cum știți, numai informații trunchiate. Pe 20 decembrie am ajuns la Cluj pentru o întâlnire cu studenții și profesorii de la Universitate, legată tot de Eminescu. Rectorul a vrut s-o suspende. Am insistat să se țină: și astăzi îmi amintesc cu mare bucurie ce comuniune absolut minunată s-a realizat în „gânduri și simțiri”. Noaptea, la hotel, am prins, la radio, „Europa liberă”, cu informații precise despre Timișoara. Din nou m-am rugat la Dumnezeu să pot fi acasă. Ceea ce s-a și întâmplat, a

două zi. Am ajuns, pe 21 decembrie 1989 la ora 12, pe aeroportul Băneasa, cu ultima cursă aeriană posibilă atunci. Am fugit acasă, m-am schimbat în haine mai comode, am ieșit pe stradă și n-am mai venit decât pe 24 decembrie seara sau chiar noaptea.

– Ce-ați făcut până atunci, fragmentar, știu multă lume.

– Primul meu strigăt de bucurie, unul interior, desigur, a fost când, înconjurat de tineri sub 16 ani, am realizat că totul începuse. Că nu mai era drum de întoarcere, că sosise clipa. Că am de ales între spaima de a-mi risca viața, familia și tot restul și „rația de libertate”. Am ales-o pe a doua și această bucurie nu mi-o mai poate lua nimeni. **Cine n-a trăit momentul când îți poți învinge frica și schimba destinul e mai sărac cu o viață.** Noaptea de 21 spre 22 decembrie am petrecut-o pe stradă, vânat - la propriu - de câțiva indivizi în civil, fugind prin blocul cinematografului Studio, sărind dintr-un balcon în altul, ascunzându-mă, dar și asistând la tot ce s-a petrecut în zona Pieței Romane. La blocarea ei de către ușași, la venirea camioanelor care au intrat în mulțime și altele.

– Povestiți.

– Dimineața, la ora 6, oamenii au început să apară din gurile de metrou. A fost momentul agitației de stradă, al dialogurilor cu oamenii, hotărârea lor de a veni în ajutor.

**„Ofițerul mi-a spus:
Ne punem
la ordinele dv.”**

Ceea ce au și făcut. Exemplar! La ora 10, dacă nu mă înșel, am dat telefon acasă de la un telefon public. Era chiar la intrarea cinematografului Studio. Bulevardul era blocat de tancuri și trupe în dreptul magazinului Eva și Teatrului Nottara, ca să nu lase lumea să facă joncțiunea cu cei de la Intercontinental. Am dat telefon și de-acasă mi s-a spus „vezi că se anunță ceva la televizor, cineva s-a sinucis...”. „Pune repede receptorul acolo”, am zis. L-a pus și am aflat că generalul Milea s-a sinucis, că e considerat trădător ș.a.m.d. A fost al doilea strigăt de bucurie, de fapt, pentru că am înțeles, din instinct, că este momentul adevărului.

– Ce-ați mai făcut?

– Am fugit imediat 20 de metri mai încolo, la un ofițer care conducea cele 4-5 blindate care erau în zonă și i-am spus, am tipat la el că generalul Milea a fost omorât. Nu puteam să cred că Milea s-a sinucis. El n-a crezut și i-am spus „uite, acum s-a anunțat la televizor”. „Nu se poate”, a zis. „Ba da”, am zis eu și el a coborât în tanc, în TAB, ce era. Probabil acolo a putut comunica. A aflat. Când a ieșit afară, plângea. N-am văzut în viața mea un bărbat plângând în halul în care plângea acesta – nu erau lacrimi – era o perdea de lacrimi, parcă dăduse drumul la robinet. Și-a luat chipiul, l-a trântit, și-a întors mitraliera pe spate, a încercat să salute, îi tremura mâna, și a spus: „Noi nu mai avem comandant, nu știu ce să facem, ne punem la ordinele dumneavoastră”.

– La ordinele unui civil?

– Și atunci, din instinct, iar spun din instinct, am spus să mergem la Televiziune. S-au îmbrățișat soldații cu oamenii, s-au urcat pe tancuri și au plecat cu toții spre Televiziune. Două sau trei TAB-uri au luat-o

pe Ana Ipătescu, altele au luat-o în dreapta spre Dorobanți, iar eu am mers așa, cu toată lumea, pe Ana Ipătescu. Când am ajuns în dreptul restaurantului chinezesc, înainte de Piața Victoriei, au apărut sus cele două elicoptere și o avionetă, erau trei „zburătoare”, ca să spun așa. O avionetă sport, tot albă și două elicoptere albe, de unde s-au aruncat niște manifeste peste coloana uriașă de oameni. Din păcate n-am păstrat nici unul. Scria: „Nu vă lăsați pradă capitaliștilor” ș.a.m.d. Când s-a ajuns în Piața Aviatorilor, maiorul ăsta, că era maior comandantul blindatelor, a venit și mi-a spus: „Nu mai putem să mergem mai departe, am primit ordin, trebuie să ne retragem la garnizoană”. Au plecat și ne-au lăsat în Piața Victoriei.

– Iar de-acolo...

– Ne-am îndreptat spre Televiziune, curtea Televiziunii era plină de oameni, s-a făcut un culoar, am intrat prin acest culoar, am intrat sus, am ajuns în studioul IV, nu înainte de a vedea pe culoarul de la studioul IV pe singurul securist în uniformă, cel care, de regulă, stătea la un mic birou la intrarea de la studioul IV și care controla legitimațiile și bonurile de intrare întotdeauna, care nu-și părăsise postul, dar care era atât de înspăimântat încât nu putea să-și potolească tremurul mâinii vrând să salute. Am intrat. Acolo era echipa de serviciu în platou, ne-am îmbrățișat cu ei și ne-au spus că trebuie să vorbim neapărat, dar că nu pot încă emite. De aici încolo lucrurile se mai știu, mai puțin faptul că ni s-a spus că nu pot deschide emisia pentru că nu au curent, nu au energie.

– Nu cumva nu trebuia încă să se emită?

– În acel moment Ceaușescu era în elicopter, aruncase manifeste, noi nu știam ce se va întâmpla mai departe. M-am uitat în jur și am văzut oameni pe care nu-i cunoșteam, în afară de Dinescu pe care l-am rugat să scrie ceva, pentru că mi-am dat seama că peste puțin timp trebuie să spunem ceva. De fapt primul comunicat către țară au fost cele câteva cuvinte pe care apucase să le scrie el pe un carnețel.

– De ce Dinescu?

– Nu știu. Sincer să fiu, eu am contribuit

**„Numele lui
Ion Iliescu era
srtecurat insistent”**

la chestia asta.

– Din nou un civil.

– Mi s-a părut că singurul om de condei care era acolo era el și așa a fost să fie.

Deci tot scenariul, de care vorbim, este cel pe care ți l-am povestit. E adevărat că așteptam acest moment mare. Aș putea spune că, din perspectiva anilor care au trecut, revoluția

la care am participat eu, n-a reușit. A reușit aceea la care au participat comuniștii. Eu am participat la o revoluție anticomunistă și n-am câștigat. Am impresia însă că nu mai e mult și o vom câștiga.

– Când s-a rupt relația din echipa care părea invincibilă?

– N-a fost nici o echipă invincibilă. A fost un concurs de împrejurări care a adus alături oameni care altfel n-ar fi avut nimic în comun. Diversiunea făcută probabil de securitate înainte de '89, când numele lui Ion Iliescu era strecurat mereu, insistent, pe ideea de singura variantă, singura soluție de secretar general al P.C.R., în cazul în care Ceaușescu moare sau dispare de la putere, că a fost coleg cu Gorbaciov și nu numai cu Gorbaciov ș.a.m.d., întreținea speranța că în interiorul partidului comunist e singura variantă posibilă... mai era una cu Nicu Ceaușescu, se mergea pe ideea că tot omu', dacă vine Nicu Ceaușescu, poate să mai bea un pahar; azi îmi dau seama că erau niște intoxicații. Se pregătea schimbarea, nu știu chiar în ce variantă, dar asta azi e clar.

– Nu știu cât de clar.

– În această mișcare spontană au intrat oameni care erau mai mult sau mai puțin romantici, dar și oameni probabil pregătiți anume. În primele zile, în primele trei săptămâni a existat o oarecare coeziune. Prea era mare bucuria că scăpasem de Ceaușescu.

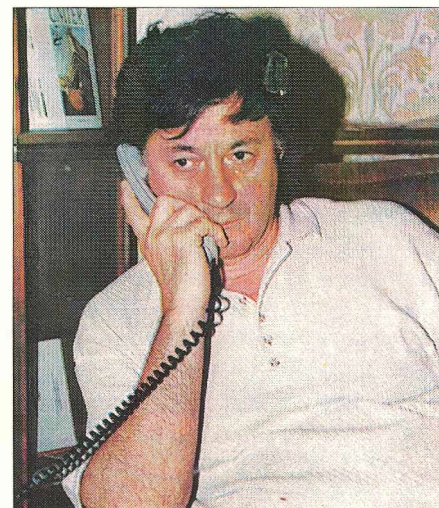
– Până când...

– Reacția de respingere din partea mea și a altora a venit în momentul în care ei au decis să transforme FSN în partid politic.

Mai este un lucru care mi se pare esențial pentru orice speculație privind acele zile și evenimente. Noi am fost pe stradă din 21, ne-am mutat în Televiziune pe 22 pe la 12,30, iar ei au venit după-amiază pe la 4, de pe-acasă, de prin birouri. Nu noi am mers după ei, ci ei au venit după noi.

– Ca să se așeze în fruntea bucatelor. Iar cei care nu acceptau să li se alăture, să fie compromiși.

– Asta se făcuse și mai înainte. Am aflat mai târziu de la unul din securiștii care se ocupau de teatre înainte de '89, asta chiar în perioada vizitei regelui Mihai la București de Paște, iar el era acum în poliție și în forțele de ordine care-l păzeau pe rege, că eu urma

să fiu arestat, pe baza unui material primit de la Postelnicu, semnat de Suzana Gădea și nu știu mai cine și să mi se însceneze ceva ca să fiu băgat la „economic”. Că trebuia probabil să mi se inventeze...

– Așa făceau!

– Și că ce mult m-a ajutat el că n-a dat curs la acest act. A fost un moment destul de delicat anul 1989 pentru mine mai ales că a fost și anul spectacolului cu **Eminescu după Eminescu** care se încheia cu un strigăt disperat de ajutor. Astăzi, o mai spun o dată, cred că nimeni nu poate să-mi ia bucuria uriașă pe care am avut-o, să văd, să trăiesc aceste evenimente și să pot să îmi înving, ca tot omul neputincios, teama care ne domina pe toți. Bucuria pe care am trăit-o împreună cu copiii de care am vorbit, **plutirea** de atunci nu mi le mai poate lua nimeni. O bucurie pe care nici unul dintre guvernanții de azi nu a trăit-o.

– Doar cu amintirea v-ați ales?

– Sunt și mai înțelept, cred. Am în spate o suită de evenimente trăite care mi-au spus clar și limpede care sunt liniile de forță ale societății românești, pe de o parte, și care e raportul dintre ființa românească și istoria reală a acestui popor. De asta am devenit monarhist și susțin această idee pentru că este instituția și principiul reunificator al ființei naționale, singura instituție care a asigurat, în mod real, democrație, dezvoltarea acestei țări. Toate celelalte sunt paleative.

– Și totuși în acele zile, nimeni, dar absolut nimeni n-a strigat „Regele Mihai”. Dar spuneți de copii. Iată una dintre nedumeririle mele apropo de zilele acelea: cum de au fost organizați copiii pentru acele controale care se făceau?

– Cred că a fost o chestie spontană. Copiii s-au simțit puternici pentru că, în jurul lor, prin însăși prezența lor, minciuna se prăbușea. În momentul în care mi-au spus: „Nenea Caramitru – hai cu noi!” am zis: „Unde?” „La revoluție”. Și am spus: „Ce probleme sunt?” „Domne, oamenii nu vor să vină, domne. Le e frică. De ce le-o fi frică? Nu înțeleg”. „S-a terminat”, au spus. Ei știau că s-a terminat. Din instinctul lor de ființe tinere. Toată ziua de 21 și pe lumină și pe întune-

ric, asta a fost singura acțiune pe care am făcut-o împreună cu ei. Să-i convingem pe cei care sunt pe margine să vină lângă cei care își învinseseră frica și parlamentau cu forțele militare, de ordine care ocupau bulevardul.

Multă lume care m-a recunoscut mi-a spus: „Domne, du-te acasă, domne, va fi nenorocire, o să tragă, te omoară, ai familie”.

Mulți dintre ei mi-a fost limpede că nu erau securiști în civil care vroiau să disloce... Erau oameni simpli, dar înfricoșați. Faptul că vedeau alți oameni cât de cât cunoscuți făcând agitație, li se părea atât de ciudat și de neașteptat că se speriau și mai mult.

Mi-aduc aminte că același ofițer de care am vorbit, m-a recunoscut, și, crispat cu degetul pe trăgaciul mitralierei pe care o avea de gât, mi-a spus și el: „Duceți-vă acasă că s-ar putea să primim ordin să tragem și n-o să putem să nu respectăm ordinul. Uitați-vă ce e în spate”.

– Ce era în spate?

– Am văzut, într-adevăr, în spatele blindatelor cordoanele ca pe front. În față militari în termen, în spatele lor securiști în uniformă, iar în spatele acestora unii în civil, probabil ca nu cumva să dea înapoi. Să îi poată împușca din spate în caz că trădează. Erau puși așa, ca pe front.

Tensiunea era foarte mare, dar oamenii se tot adunau, iar acești copii de care vorbim au fost, după părerea mea, eroii anonimi și extraordinari ai acelor zile. De aici și dreptul lor de a-i controla pe cei maturi.

Se vorbea despre teroriști ascunși, ei s-au constituit spontan, ad-hoc, în controlori de teroriști. Opreau mașinile, foarte civilizat, controlau portbagajul să vadă dacă e ceva acolo și pe urmă le dădeau drumul.

– Și atunci cum vă explicați că acei copii care, iată, sunt invitați acum la vot, refuză participarea, ei care au avut curajul să înfrunte chiar gloanțe?

– Din cauza a ceea ce se întâmplă în țară de 6 ani, de când această putere s-a instalat

„Suntem
contemporani
cu un furt general”

cu arme și bagaje la conducerea țării. Numai ei, copiii de atunci, ne pot judeca pe noi, care am fost naivi și inconștienți. Numai ei pot să spună că suntem vinovați, cei care, iată-ne acum, dăm interviuri despre chestia asta, că nu am băgat de seamă ce se întâmplă. E adevărat că n-am băgat de seamă și asta-i vina noastră cea mai gravă, deși aș putea să spun, am avea circumstanțe atenuante pentru că, obsesiv, în acele zile, până după 25 decembrie a fost să nu se mai tragă, să nu

mai moară oameni, mitul ăla al teroriștilor care trag tot timpul câtă vreme Ceaușescu e liber și viu, a fost o diversiune vicleană încât lipsa de vigilență, de care pot să ne acuze copiii acum pe drept cuvânt, are o explicație.

Între arestarea lui Ceaușescu și execuția lui au murit mai mulți oameni decât în 21 și 22. Acesta este un adevăr care spune multe.

Astea nu mai sunt secrete. E o analiză de bun simț din care poți să tragi concluzii singur.

– Ce-i reproșați dumneavoastră în special puterii instalate de 6 ani de zile?

– Multe, dar în primul rând, cred, ilegitimitatea, cuprinsă încă din litera Constituției. Atâta vreme cât forma de guvernământ a fost introdusă în Constituție ca articol și n-a fost obiectul unui referendum înainte de adoptarea Constituției, totul pornește de la o minciună.

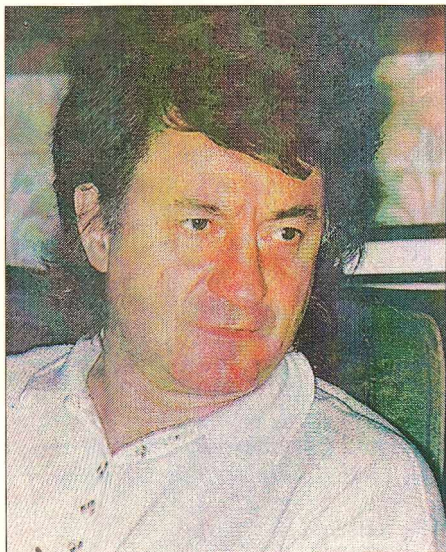
Forma de guvernământ a unui stat trebuie decisă înainte de apariția Constituției. Asta unu la mână. Doi la mână, republica, formă de guvernământ pe care lumea a votat-o în corpul Constituției - este continuarea tradiției comuniste a României. Am avut-o pe cea a lui Gheorghiu-Dej, apoi pe cea a lui Ceaușescu și acum pe cea a lui Iliescu. E o tradiție care cuprinde cam 50 de ani și este rodul dictaturii comuniste în România.

– Există și un al treilea la mână?

– Transformarea FSN în partid a creat pentru primele alegeri un avantaj uriaș puterii instalate atunci, pentru că a putut manipula fără nici un fel de problemă toată organizarea statului, toate structurile - și politice și economice și juridice - fără nici un fel de problemă. Modul în care s-au câștigat alegerile în '90 o demonstrează. Apoi s-a scris Constituția și în '92 am avut alegerile despre care știm și care, spre deosebire de cele care au fost acum pe plan local, le-au adus o victorie ușoară. Se pare că azi lumea s-a deșteptat.

– Oare?

– Înțelege mai ușor, a câștigat o cultură politică. Nu numai ceea ce a atacat nivelul de trai al cetățeanului simplu dă de gândit. Modul în care s-au votat în Parlament legile fundamentale extrem de importante pentru

pretenția de economie de piață dă iar de gândit și dă iar măsura puterii. Legea privatizării, Legea pământului sunt legi gata să poată fi schimbate peste noapte fără nici un fel de problemă. Sunt toate votate la jumătate de drum. Legea privatizării: statul menține 70% din bunuri, cetățenii 30%. Deci statul este suveran. Or, dacă e vorba de privatizare și de economie de piață, din contră, controlul statului trebuie să fie infinit mai mic. Problemele sociale care s-au creat și care sunt semnele grave ale ilegalității, de care vorbeam inițial, venirea minerilor, modul în care au decis să împartă certificatele de revoluționar. Faptul că foști securiști, foști milițieni și torționari sunt considerați astăzi revoluționari și multe altele, dau măsura puterii actuale. Suntem contemporani cu un furt general. Corupția și îmbogățirea fără limite, pe baza evaziunii fiscale, pe baza creditelor fără acoperire au fost mijloacele eficiente ale îmbogățitorilor din revoluție. Un cunoscut multimiliardar de astăzi mi-a făcut cadou, a încercat să-mi facă un cadou, o carte. Și ce carte crezi că a vrut să-mi dea? Cartea lui Iliescu „Reformă și revoluție“, din care cumpărase 10 000 de exemplare. Hm..., de ce-o fi cumpărat 10 000 de exemplare?

- Dacă s-ar fi votat forma de guvernământ în

*„Cu ce e mai român
Ion Iliescu decât
Regele Mihai?“*

acea perioadă de începuturi, monarhia n-ar fi avut nici un fel de șansă.

- Bineînțeles. Asta face parte din prostiile puterii de astăzi. Atunci i-a fost teamă, astăzi moare de frică.

- Însă i-ar fi asigurat de legitimitate.

- De „legitimitatea lor“ sigur. Așa e. Ca și refuzul de a-l primi pe Regele Mihai în țară. El e cetățean român, născut aici. Cu ce e mai român Ion Iliescu decât Regele Mihai, aștept să-mi explicați. Sau cu ce e mai român dl Brucan decât regele.

- Ați folosit cuvântul instinct de mai multe ori, pe parcursul discuției noastre. Ce vă spune instinctul că va urma?

- Va fi, la alegerile din toamnă, o bătălie foarte mare în care puterea va încerca tot ce e posibil de a recâștiga. Cred că se pregătesc toate formele posibile - și ilegale și legale, așa cum și în București la locale au încercat câteva elemente care au fost dejucate. Sper ca aceste ilegalități la care se gândesc să poată fi dejucate tot cu bunul simț al românului care s-a trezit la realitate, după părerea mea, cel puțin în București. Bucureștenii, în marea lor majoritate, sunt limpeziți la cap cu ceea ce se întâmplă. Iată, rezultatul alegerilor de primar al Capitalei. Problema alegerilor generale însă e mult mai complicată ținând cont de faptul

că 47 la sută din populația votantă a țării este la țară, spațiu ușor controlabil și manipulabil, de către primarii de comune și sate, de învățători și polițiști, de șefii de post sau chiar de preot uneori, astfel încât eu cred că în această toamnă bătălia pentru câștigarea alegerilor de către opoziție trebuie dusă în acest spațiu geografic - al satelor.

- Dar are vreo șansă opoziția să pătrundă acolo?

- Păi, ar trebui. Sper că se gândesc la acest lucru.

- Dacă am discutat în legătură cu ce reproșați puterii, ce-i reproșați opoziției în acești ani?

- Opoziția are și circumstanțe atenuante față de ce vină i se poate găsi. Acestea sunt în primul rând lipsa unor fonduri reale pentru

întreținerea imaginii, unei campanii electorale puternice. Pe de altă parte, opoziția ar fi trebuit să promoveze cu prioritate figuri puternice, figuri reprezentative cât mai tinere. Oamenii tineri așteaptă răspunsul la problemele zilei. Și una din problemele zilei este în cine să se sprijine ca imagine. Cu cine să meargă ca imagine? Și un om tânăr niciodată nu va fi captivat mai puternic decât de cineva care să-i vorbească pe limba lui. Nu avem în opoziția politică destui oameni care să vorbească pe limba tinerilor de azi. Cazul Corneliu Coposu, un caz extraordinar de important, a modului în care imaginea lui...

- ... a dat verticalitate morală.

- ... este unicat. Am văzut tineri care l-au divinizat, dar și pentru un lucru care mi se pare foarte important: Corneliu Coposu nu și-a propus ca el să fie acela, ca persoană, pe care populația să-l voteze, să fie el candidatul la președinție. E un risc foarte mare și de psihologie și de adevăr de a-ți pune ființa în față cu orice preț. În spatele domnului Coposu se află o întreagă istorie pe care n-a vrut să o folosească în interes propriu. Opoziția toată ar trebui să se unească în scopul de a găsi un candidat pe care să-l susțină cu toții.

- Am discutat, până acum, cu cetățeanul Ion Caramitru; cum se simte însă omul de teatru

Caramitru, ținând cont că nu i-am adresat întrebări din sfera predilectă?

- Eu cred că omul are timp pentru toate. Eu cred că am avut timp și pentru profesiunea mea, deși nu în ritmul și la volumul pe care l-am avut înainte de evenimente. Într-adevăr, după '89 n-am mai jucat decât un număr de spectacole cu Hamlet, până în '92, și apoi încă o piesă tot la Teatrul Bulandra, Antigona, în care am jucat un rol important. În același timp, am montat, am făcut regie. Am montat două spectacole în București la Teatrul Bulandra, am montat două opere celebre și clasice în Marea Britanie, mai bine-zis în Irlanda de Nord, recent am montat la Teatrul Tândărică tot o operă, un Mozart, și acum încep lecturile la o piesă minunată, scrisă de cel mai important dramaturg englez, la această oră, David Hare, care se numește Skylight. Uniunea Teatrală din România îmi ia cel mai mult timp, dar nu îmi pare rău atâta vreme cât ea există și are activități atât de importante.

- Dar iată, de câtă vreme sunteți puternic contestat.

- UNITER are cel mai democratic statut din organizațiile neguvernamentale.

Președintele și vicepreședintele n-au drept de vot în Senatul organizației, singurul care aprobă activitățile Uniunii. Alegerile pentru președinte se fac pe baza candidaturii și adunarea generală votează. „Feuda“ UNITER este spațiul libertății de expresie a Comunității teatrale care și-a ales pe termen limitat reprezentanții. N-am făcut altceva decât să impunem statutul artistului în viața societății noastre. Asta înseamnă drept la opinie, responsabilitatea opțiunii, libertatea de creație, dreptul de autor, participarea la viața cetății și multe altele. Dacă UNITER are astăzi un nume este datorită respectării acestor principii. Se pare că asta deranjează.

- V-ar tenta să intrați în arena politică?

- Nu sunt membru în nici un partid. Sunt, cred, oarecum privilegiat. Pot să spun ceea ce gândesc fără să fac calcule politice.

- Dar faptul că foarte mulți oameni de calitate refuză să adere la un partid nu e dăunător?

- Ba da. Este doar răspunsul meu la această întrebare delicată.

- Vă mai pun, de fapt nu vă pun o întrebare, vă descânt ceva ce circulează printre, și poate fi vorba de ceva ce crede lumea, dar la fel de bine poate fi ceva ce i se oferă lumii ca să creadă. Vorbește deci târgul că se pregătește în acești ani, s-a pregătit și se continuă pregătirea unei noi disidențe din care ar face parte și dl Caramitru care-și expune poziția împotriva puterii cu orice prilej. Ce-ați răspunde la această afirmație?

- Cred că partidul care conduce azi România și președintele Iliescu reprezintă o tragedie pentru poporul român. Ei murdăresc imaginea țării. În momentul în care au cusut la loc steagul sfâșiat al revoluției au încercat să conștie toate energiile și să-și facă de cap. Sper ca acest lucru să se termine curând.

Notă informativă

Cu onoare, raportează: la data stabilită a.c. (apropo, don' colonel, ne-ai promis că la cursul scurt ne explicați ce e cu a.c.-ul ăsta), la locul indicat, numitul Dinescu Mircea a comis un miting spontan bine organizat, sub pretextul că-și lansează două cărțuții, dintre care una întinează nobilele idealuri ale tov. Marx, iar cealaltă întinează restul. La dispoziția dv., am studiat ambele materiale și raportează: din așa-zisele poezii n-am înțeles absolut nimic, dar probabil că ăsta era și scopul, să ne confuzioneze în munca noastră ce-o depunem noi, că și-așa. Celălalt document, deși bate apropo la Topârceanu, pe care-l știm și noi de la cursul lung, conține articole defăimătoare, într-o notă de, scuzați, miștocărie, care e total nepotrivită cu perioada gravă pe care o traversăm.

Conform planului aprobat, am reușit să infiltrăm în rândul maselor oameni de-ai noștri, unii la vedere, pentru intimidare (amiralul Cico, dl ministru de campanii electorale externe, excelența-Sa Boda, fratele Păunescu etc.), alții răspândiți în mulțime (Vasile Bontaș, fost cu ASC-ul, actualmente știți dv.). Cu respect vă raportează că Niki Ulieriu a recitat o poezie, ceva cu muntele, și la urmă a zis: „Sperăm că prin ceea ce se pregătește, la toamnă să se vadă vârful acestui munte“, care pe noi ne-a confuzionat intens, ne-am și speriat, am crezut că s-a dat semnalul ăla și nu știm noi.

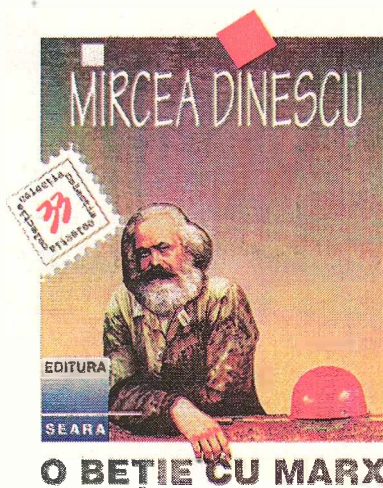
Altfel, adunarea a fost pașnică, cetățenii și cetățenele

mulțumindu-se ca, sub pretextul căldurii, să-și facă vânt cu o anumită parte a presei, vrând prin aceasta să arate că li se fâlfâie.

Numitul Dinescu s-a dat la tot felul de aluzii pe față, ironizând oamenii noștri, dar

și pe-ai lor, de unde reiese că avertismentul cu telefoanele a fost util. S-a răs cu substrat dușmănos. Publicul era îmbrăcat bine și mirose a șprai - să mai spună careva că se moare de foame. Deși, cu ajutorul sponsorilor noștri, care ei cred că sunt ai lor, s-a asigurat alcool, din păcate nimeni nu s-a îmbătat, să-și dea drumul la gură.

În concluzie, asemenea acțiuni trebuie încurajate, că cu cât avem mai mulți strânși la un loc cu atât ne vine mai ușor și - la o adică - îi luăm ca din oală. Numa' să băgați, don' colonel, mai multă băutură, ce dracu'!

Agentul chimic

Homo grammaticus

Mai întâi, câteva precizări absolute necesare cu privire la normele ortografice, precizări extrase din lucrări de referință. Normele ortografice sunt restricții impuse scrierii spre a-i da unitate și stabilitate, spre a-i mări eficacitatea funcțională; ele hotărâsc ce forme grafice sunt considerate corecte și resping formele considerate incorecte. Cine elaborează normele? „Normele ortografice ale limbii române sunt stabilite în lucrări academice cu caracter oficial“ (Mioara Avram). „Începând din 1881, Academia Română a fost unica autoritate științifică recunoscută de stat în materie ortografică, ceea ce pentru stabilitatea și unitatea limbii române literare a avut un rol benefic. Existența unei autorități academice în ortografie este o condiție deosebit de importantă pentru o comunicare scrisă lipsită de dezordine.“ (Flora Șuteu).

Cunoscute de elevii de liceu, aceste reguli sunt ignorate cu ostentație de șefii

unor compartimente ale mass-media - presa scrisă și audiovizual. Astfel, deși Academia Română a hotărât, la începutul lui 1993, revenirea la „ă“ și „sunt“ în grafia limbii române, câteva publicații și posturi de televiziune continuă să utilizeze normele ortografice din 1953, scriind „sînt“ și folosind pe „î“ în interiorul cuvintelor, și, mai mult chiar, combat ori de câte ori au prilejul hotărârile Academiei cu privire la „ă“ și „sunt“. În acțiunea lor de nesupunere ortografică, cei ce se află în fruntea respectivelor unități mass-media (și care au o pregătire lingvistică precară, după cum rezultă cu prisosință din textele pe care ei le iscălesc) se biziue pe luările de poziție potrivnice, în problema revenirii la „ă“ și „sunt“, ale unor lingviști.

E adevărat, au fost și lingviști care s-au opus. Împotrivirea lor a izvorât dintr-o regretabilă confuzie pe care au făcut-o (și pe care, în general, o fac mulți) între norma lingvistică, normă ce preexistă codificării, este obiectivă, realizată și care oferă material, puncte de sprijin ortografiei, și norma ortografică, ce se realizează (se pune în practică) abia după codificare, normă ce este ela-

borată, deci subiectivă. Între cele două norme nu există corespondență biunivocă, ele nu sunt congruente. Norma ortografică are caracter prescriptiv categoric - alt uz decât cel conform cu norma ortografică este fără drept de existență - indiferent dacă ea concordă cu norma lingvistică, este în discordanță sau în lipsă de relație cu aceasta. Odată elaborată, norma ortografică dobândește o singură caracteristică: devine lege. Iată ce nu pot - sau nu vor - unii lingviști să înțeleagă.

Cât despre fronda publicațiilor și posturilor TV ce practică nesupunerea ortografică, atitudinea lor probează inadaptare la rigorile unui mecanism bine pus la punct, ale unui sistem și ale unei vieți culturale evolute, inadaptare convertită în spirit anarhic gitan. O asemenea poziție, izvorâtă dintr-o încăpățănare proprie doar naturilor primitive, care n-au fost supuse șlefuirii prin cultură, este nu numai ridicolă și jenantă, dar și mult păgubitoare propășirii noastre spirituale, întrucât naște confuzie și creează, prin aceasta, dificultăți comunicării prin scris în limba română.

ION D. GOIA ■

Alianțele se nasc cu

La șase ani după re-
apariția partidelor
politice în România,
agitația și zăpăceala –
acum, în apropierea
alegerilor generale –
par să fie mai mari
decât oricând. Unii
analști politici s-au
grăbit să salute ceea
ce ei consideră a fi
cristalizarea celor trei
poli consacrați: social-
democrat, creștin-
democrat și liberal.
Dar dacă USD
reprezintă social-
democrația, atunci
unde se situează par-
tidul de guvernământ?
Și cum rămâne cu
PRM, PSM sau PUNR?
Și despre ce pol libe-
ral poate fi vorba,
când – pe lângă
nenumărate partide –
există deja și câteva
alianțe de această
coloratură, ba încă și
formațiuni declarate
neo-liberale? Pentru a
încerca să înțelegem
mai bine scena
politică actuală, poate
că n-ar strica o reca-
pitulare a principalelor
mișcări – multe dintre
ele anunțate cu mare
pompă la vremea
respectivă, dar rămase
fără rezultate concrete
și – astăzi – uitate
probabil chiar de către
inițiatorii lor.

Negarea negației

În campania electorală din 1990 s-a constitu-
it prima alianță de proporții, **Blocul Național al
Partidelor de Centru**, care părea foarte
promițătoare, fiind constituită din formațiuni
dinamice, dominate
de tineri. Cine își
mai amintește azi
de candidatul prezi-
dențial Nicu
Stăncescu? Scorul
electoral a fost un
fiasco, și BNPC a
dispărut brusc în
ceață.

Tot pe atunci se
anunța cu mare
tam-tam **Alianța
pentru Unitatea
Românilor** dintre
PUNR și Partidul
Republican. E greu
de spus dacă a
funcționat, în vreun
fel – fapt e că, la
scurt timp, PUNR
a suferit cutremure la vârf (Radu Ceontea și
Petre Burcă părăsind cu scandal partidul), iar
republicanul Ion Mânzatu, după o tentativă pen-
tru Cotroceni în '92, s-a înregimentat cu partid
cu tot în PDSR, devenind unul dintre cei „n”
vicepreședinți și dispărând de pe scena politică.
Profitând de desprinderea PNL-AT (viitorul
PL'93) din PNL, FSN lansează în '91 o spec-
taculoasă **Cartă pentru Reformă și Democrație**,
strecurând câțiva tineri liberali în guvern. La
scurt timp, însă, apare Noul Partid Liberal, ca

disidentă la disidentă, și – cum negarea
negației e o afirmație, NPL – logic – e
reabsorbit de PNL. Pe de altă parte, după
debarcarea forțată a cabinetului Roman
(printr-un pact unic în lume, între șeful
statului și liderul unui comando care arun-

**Petre Roman și Sergiu Cunescu –
poate singura alianță reciproc avantajoasă**

ca în clădirea guvernului sticle incendiare
și forța intrarea cu ajutorul unui camion),
FSN se spargea în două, apărând FDSN-
ul iliescian (ulterior PDSR), încât acum
gruparea Roman putea să fie oficial mai
liberală, drept care se declară social-demo-
crată și creează o fantomatică **Alianță
Social-Democrată**, cu câteva partiduțe.

Cine e cu noi e împotriva noastră

**Lui Corneliu Vadim Tudor, PDSR i-a înghițit
orice, până a călcat în zona tabu: Iliescu**

După 1992,
neoficial, se
constituie
„**Pentagonala
(roșie)**”,
funcționând
după un sis-
tem cu totul
original: PRM,
PUNR, PSM
și, până la un
punct, PDAR
critică în mod
insistent și
repetat guver-
nul, dar – în
Parlament –

fanfară și sucombă pe șest

votează cuminte alături de PDSR, inclusiv împotriva propriilor platforme politice: dacă Opoziția – considerată de dreapta – are rezerve la Memorandumul cu FMI (care impune o politică social austeră), în schimb îl votează socialiștii.

În arcu pro-guvernamental se petrec lucruri din ce în ce mai bizare: protocolul PUNR-PDSR e pus în aplicare abia după doi ani de dus cu vorba și de declarații contradictorii de ambele părți; PDAR constituie **Blocul Unității Naționale** cu același PUNR, alianță care – după ce agrarienii își retrag oficial sprijinul acordat guvernului – devine unică în lume, cu un partid aflat la guvernare și celălalt în opoziție; ca balul să fie complet, principală țintă a criticilor agrarienilor e Ministerul Agriculturii, condus de un aliat peunerist; în fine, liderul PRM lansează atacuri dure la adresa conducerii PDSR – inclusiv insinuând că unii dintre ei sunt trădători de țară! – fără ca aceasta să ia vreo atitudine concretă. O va face abia

încoace, e cea mai fragmentată și supusă catastrofelor. După ce, în 1990, PNL devansase clar PNT și, în consecință, la localele din 1992 își luase partea leului, ieșirea din CDR și o serie de alte gafe au eliminat din Parlament unul din cele două partide istorice și au amplificat deruta la dreapta scenei politice.

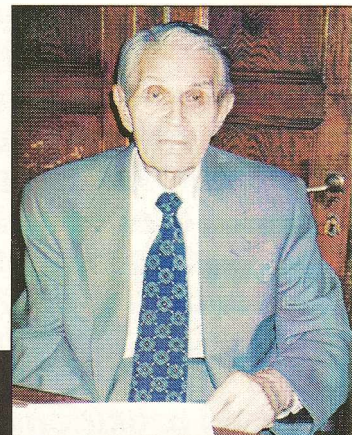
Trei ani mai târziu, în 1995, se înregistrează alte bizării: CDR – identificată cu Opoziția de către opinia publică – reușește să se spargă, PL '93, PSDR, PAC și UDMR ieșind sub diferite motive. Culmea e că PAC a părăsit CDR la scurt timp după ce, la insistențele sale repetate, fusese reprimat PNL!

Arta de a da cu stânga-n dreapta

Pregătirea localelor din '96 aduce în scenă poate singura alianță care a funcționat cu adevărat până acum: **Uniunea Social-Democrată**, din care au de câștigat atât PSDR (care renunțase la „umbrela” CDR), cât și PD

(care avea de contracarat unele amintiri din perioada '90-'91). Ascensiunea USD către un procent electoral foarte bun, în numai câteva luni, este cea mai reușită mișcare politică a acestor ani, comparabilă doar cu ascensiunea spre guvernare a PDSR, în stiajul lui Ion Iliescu.

Vorbind despre alegerile locale, nu trebuie uitat că socialiștii au împins spre fotoliul de primar al capitalei un capitalist, în vreme ce Convenția (care, prin plecarea PSDR, se stabilizase mai la dreapta) a câștigat cu un lider sindical, iar PDSR (ai cărui simpatizanți lansaseră celebrul „N-a mâncat salam cu soia!”) a mizat pe un candidat care trăiește de ani buni în străinătate și nu și-a învățat fiica să vorbească românește!

Corneliu Coposu - un exemplu de consecvență și moralitate care își găsește cu greu urmași

Averse locale de alianțe naționale

Între timp, liberalii au continuat să se agite. Dacă în '95 se anunța cu surle și tobe **Alianța Civic-Liberală „Liberalii”** (PAC plus PNL), același PAC, în 1996, fundează **Alianța Națională Liberală** cu PL'93. Despre ACL pur și simplu n-a mai venit vorba. Pe de altă parte, denunțând în fine pactul cu PUNR, agrarienii creează **Uniunea Națională de Centru**, cu Partidul Umanist Român, alianță care – prin cooptarea Mișcării Ecologice – capătă un nume care riscă să fie mai lung decât platforma comună.

Și pentru că toate acestea, probabil, nu erau de ajuns, iacătă răsărind și **Alianța Națională Liberală Ecologistă**, că dacă avem un PNL-C, musai să fie și o ANL-E!

Acesta este – foarte pe scurt – inventarul principalelor manevre politice postrevoluționare. Trebuie subliniat că le-am amintit doar pe cele care implică partide în ansamblu, căci dacă ne-am referi și la persoane (migrații, disidențe, reveniri etc.) nu ne-ar ajunge spațiul revistei. E suficient să amintim, în treacăt, că Radu Theodoru, de pildă, a fost în conducerea a nu mai puțin de patru partide, sau că grupul de parlamentari care au creat meteoricul FSN-20 mai, acuzându-l pe Petre Roman că duce o politică prea liberală, au migrat ulterior la... liberali!

În aceste condiții, a acuza electoratul pentru că nu se-nghesuie la urne și a suspecta că nu prea știe ce vrea este cel puțin ridicol. Românii de rând știu foarte bine ce vor. Mai rămâne să se lămurească și politicienii.

TUDOR CĂLIN ZAROJANU ■

Nicolae Manolescu și Dinu Patriciu – una dintre numeroasele uniuni liberale

după trei ani, când – intrând în zona tabu – C.V. Tudor se ia de președintele Iliescu. Până aici!

Pentru că, după opinia majorității analiștilor politici și economici, în revenirea de la socialism la capitalism cel mai mult e nevoie de liberalism și de clasa de mijloc, ceea ce ne lipsește aproape cu desăvârșire e tocmai clasa de mijloc, iar mișcarea liberală, de șase ani

August, etapă decisivă

Alegerile pentru fotoliul de la Casa Albă, care vor avea loc la 5 noiembrie, constituie probabil cel mai grandios show politic al anului din lumea întreagă. Într-un an în care au avut loc alegeri prezidențiale în Rusia, dar și în alte state ale lumii, spectacolul politic din America le întrece pe toate celelalte. Prin risipa de materiale propagandistice, prin efectul mediatic și mai cu seamă prin miză: în joc se află postul cel mai râvnit din lume, acela de lider al primei puteri politice, militare și economice a lumii.

Preambulul

Conform prevederilor constituționale, în America se organizează, în primăvara din anul în care au loc alegeri prezidențiale, așa-numitele „primaries” sau alegeri primare. Întrucât federația statelor americane nu putea să organizeze, imediat după adoptarea Constituției în urmă cu peste două secole, alegeri simultane pentru desemnarea președintelui s-a decis organizarea acestor consultări preelectorale. Ele au ca scop alegerea delegaților care vor trebui ulterior să-și desemneze candidatul din principalele două partide (Democrat și Republican) pentru a se înfrunta în turnirul final al alegerilor din toamnă. Tradiția, dar și eficiența acestui sistem au devenit astfel norme.

Anul acesta, alegerile preliminare au dat ca învingători (deci persoanele care au întrunit sprijinul celui mai mare număr de delegați) pe actualul președinte Bill Clinton (la Democrați) și pe ex-senatorul Bob Dole (la Republican). Cei doi sunt proclamați oficial candidați de către Convențiile celor două partide.

Intermezzo

Partidul Republican, care până acum patru ani, când la Casa Albă s-a instalat democratul Clinton a deținut vreme de 12 ani președinția Statelor Unite, se află așadar într-o opoziție nu prea confortabilă și ar vrea să-și ia revanșa.

Misiunea îi revine lui Bob Dole, care a acumulat un număr suficient de sprijinitori, după o luptă inegală, deși la început părea palpitantă cu Pat Buchanan, un ultraconservator care nu a reușit să convingă în pofida unei campanii foarte energice. Convenția Republicană s-a ținut între 12 și 15 august la San Diego. Miile de delegați au ținut să dea întrunirii partidului un caracter festiv și chiar triumfalist. Cu cei 1981 delegați care își declaraseră sprijinul încă din primăvară, dar și cu ajutorul unui număr important de delegați din tabăra lui Buchanan, Dole și-a asigurat desemnarea de către partid.

Bill Clinton pare hotărât să nu se oprească până nu ajunge din nou la Casa Albă. Ce va face însă adversarul său, Bob Dole?

Dacă această desemnare a reprezentat

practic o simplă formalitate, Convenția a avut ca țintă să realizeze unitatea partidului în spatele candidatului propus. Or, la ora actuală, Partidul Republican este destul de puternic în Congres (unde deține majoritatea în ambele Camere, fapt destul de rar în istorie), dar aceasta nu înseamnă că Dole va avea șanse foarte mari pentru a ajunge la Casa Albă. Dimpotrivă, sondajele de opinie vorbesc, de câteva luni, de menținerea unui avans de 15-25 la sută în favoarea lui Clinton.

În ce-i privește pe Democrați, Convenția partidului lor a fost programată la 26 august la Chicago. Față de frământările și bătăile de cap din tabăra republicană, democrații sunt mult mai calmi și mai încrezători în șansele candidatului lor, care, de altfel, în preliminarii practice nu a avut concurenți, beneficiind de sprijinul cvasitotalității delegaților.

Puțină istorie

Ritualul Convențiilor naționale din preajma alegerilor pentru fotoliul de la Casa Albă datează de peste 160 de ani. La 1832 se organiza în acest scop Convenția Partidului Democrat, iar în 1856 cea a Republicanilor, care, la doi ani de la înființare, devenise deja una dintre formațiunile politice puternice ale Americii. Atunci delegații, veniți din statele Federației, dezbăteau și adesea se certau, cu ușile închise, în legătură cu numele candidatului. Iar surprizele n-au lipsit. În 1924 s-au organizat, la Democrați, nu mai puțin de 103 tururi de scrutin pentru desemnarea candidatului (John Davies) care avea să se înfrunte cu republicanul Calvin Coolidge. Astăzi, în epoca atotstăpânitoare a televiziunii, surprizele sunt reduse întrucât, de regulă, alegerile preliminare

netezesc drumul protagoniștilor. Nici în epoca modernă nu au lipsit însă unele tensiuni,

numai că surprizele au devenit previzibile.

Din anii '60, când s-a perfecționat sistemul alegerilor primare, Convențiile au devenit mari spectacole politice intens mediatizate. Nu lipsesc animatoarele de atmosferă, filmele de TV care prezintă date despre candidat, nu lipsesc, evident, discursurile care sunt însă limitate ca timp. Dar mai cu seamă nu lipsesc aparițiile la televiziune ale candidaților, înainte și după Convenții.

Care este tabloul forțelor în acest an?

Majoritatea analiștilor creditează cu prima șansă în alegerile din toamnă pe actualul președinte, Bill Clinton. Care sunt

În drumul spre Casa Albă

atuurile și punctele lui vulnerabile? Principalul argument în favoarea sa este starea economiei americane, care este una bună, în care efectele relansării sunt vizibile. Șomajul este încă redus, nivelul veniturilor medii este constant sau în creștere, fenomenele de instabilitate socială (criminalitate, droguri, terorism etc.) sunt relativ reduse. Mai mult decât atât, președintele Clinton a știut să impună anumite proiecte de lege (cum a fost cel privind fiscalitatea sau asigurările medicale) datorită cărora poate să afirme că și-a respectat marile promisiuni din timpul campaniei precedente. De altfel, chiar personalități din staff-ul campaniei lui Dole au recunoscut că Bill Clinton a manevrat cu abilitate lipsindu-i de unele dintre criticile potențiale la adresa sa.

Pe de altă parte, Bill Clinton a avut în planul politicii externe o serie de succese care, deși nu au o mare pondere în decizia electoratului, pot totuși influența decizia unor categorii ale populației și, mai cu seamă, întregesc imaginea credibilității față de actuala administrație. Între succesele de politică externă putem aminti realizarea acordului de pace dintre Israel și OEP, dintre Israel și Iordania și în general pașii în direcția unei soluționări pașnice a situației din Orientul Mijlociu, chiar dacă acest proces pare înghețat acum, după formarea noului guvern în Israel.

De asemenea, Clinton a dat girul său politic acordurilor de la Dayton privind situația din ex-Iugoslavia, punând capăt unui război absurd și care părea că nu se mai termină. Aceeași administrație a spri-

jinit efectiv procesul de transformări din Rusia, iar realegerea lui Elțin la Moscova se datorea și poziției Washingtonului. În timpul Administrației Clinton, cuvântul Americii este auzit și respectat în lume.

Punctele slabe ale lui Clinton (de fapt ale „ticket“-ului Clinton-Gore) sunt ambiguitățile și suspiciunile în legătură cu așa-numita afacere Whitewater, scandaluri politico-financiare din vremea când președintele era guvernator al statului Arkansas.

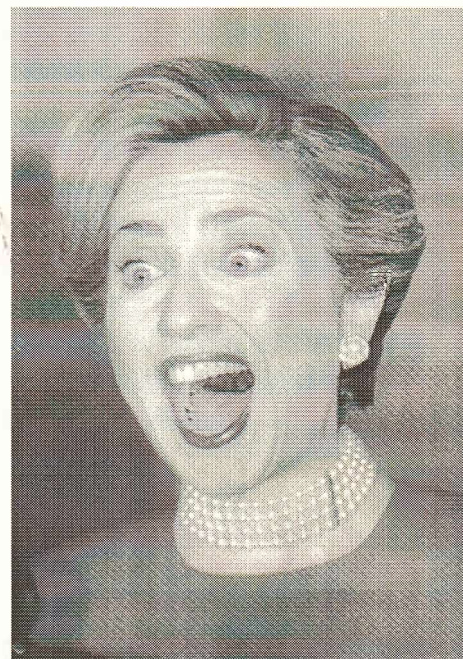
În ce-l privește, Bob Dole are de partea sa o mare experiență ca membru al Congresului și forța unui partid care s-a impus la ultimele alegeri. Fiind însă o persoană în vârstă, fără o charismă deosebită, având și handicapul unei semiparalizii a unuia dintre brațe, Dole nu reprezintă, se pare, alternativa foarte puternică pe care republicanii ar fi putut-o oferi alegătorilor. În plus, în pofida unui efort inovator în modul de organizare a campaniei și al discursului politic (cel mai recent slogan al său este „Un om mai bun pentru o Americă mai bună”, iar ca idee centrală lupta pentru o schimbare) Dole nu pare să fie în măsură să-l disloce pe actualul președinte.

Factorul Perot

În această luptă dintre principalii doi candidați s-ar putea să aibă un rol important Ross Perot, fostul contracandidat al actualului președinte, care și-a format între timp propria formațiune politică, Partidul Reformelor. Cu un discurs liberal pe placul în general al păturii bogate din America, Perot se bucură de sprijinul a circa 15 la sută dintre alegători. Or, în cazul unui echilibru dintre principalii candidați, Perot ar putea să-și cheme susținătorii să voteze în favoarea unuia sau altuia dintre ei, înclinând decisiv balanța. Aceasta în planul teoretic al aritmeticii politice, pentru că în mod practic, consideră analiștii, este greu de crezut că raportul de forțe dintre primii doi candidați ar putea fi modificat. Deși surprizele nu pot lipsi.

Implicarea SUA în rezolvarea unor stări conflictuale poate spori șansele președintelui pentru un al doilea mandat. Iată-l aici în convorbiri cu liderul Sinn Féin, Gerry Adams

Lămurirea implicării doamnei Hillary Clinton în scandalul Whitewater ar putea fi hotărâtoare pentru soarta celui de-al doilea mandat al soțului său

Ultimii metri ai cursei

După Convențiile celor două partide, cei doi candidați vor intra în linia dreaptă a cursei pentru Casa Albă. Vor fi aruncate în luptă ultimele argumente. În planul politicii externe, Clinton a și anunțat care vor fi obiectivele unei viitoare administrații conduse de el: gestionarea situației create după încetarea războiului rece, stingerea amenințărilor la adresa păcii și stabilității și promovarea comerțului internațional. Între factorii incluși în prima categorie el a numit dezvoltarea relațiilor Washingtonului cu Moscova și Beijingul, rezolvarea dosarului coreean, unificarea Europei. Dar cum spuneam, aceste proiecte în plan extern nu sunt hotărâtoare în obținerea sprijinului electoral. Rămâne de văzut dacă Bill Clinton își va păstra ascendențul pe care îl are față de adversarul său, dacă se va folosi de avantajele pe care de regulă le au șefii administrațiilor în lupta pentru obținerea unui nou mandat, sau dacă acele puține puncte vulnerabile l-ar putea compromite grav în ochii alegătorilor.

Restaurarea între

Marii răzvrătiți ai condiției umane ne-au demonstrat că moartea nu poate fi umilită decât prin artă. Cine să mai creadă în sentința „Toți oamenii sunt muritori” atâta vreme cât ne putem „sfătui”, chiar acum, cu Shakespeare, Beethoven sau Bruegel cel Bătrân? Necazul este că, la un moment dat, veșnicia artei mai depinde și de noi. Cărțile sau tablourile sunt, la urma urmei, niște obiecte supuse deteriorării în timp.

Când Aristotel ajunge pe mâna tranziției...

În bibliotecile României există peste 30 000 de cărți care ar trebui restaurate în regim de urgență. După actualul ritm de restaurare, capodopere din patrimoniu ar trebui să aștepte la rând încă vreo 30 de ani.

Până atunci însă va fi prea târziu. În unele țări, restaurarea se face deja cu ajutorul calculatorului. Din motive de preț, noi nici nu ne putem gândi la această metodă. Nouă ne rămâne metoda manuală, costisitoare și ea, ca timp, ca sănătate a oamenilor, ca bani. Restaurarea unei cărți, cu deteriorări nu dintre cele mai grave, durează cam o lună. Din cauza amestecului de praf, spori de microorganisme și solvenți, restauratorii au o mulțime de boli profesionale: ciuperci, alergii, afecțiuni ale creierului, urechii interne, ficatului ș.a.m.d. În plus, o tonă de hârtie japoneză, indispensabilă restaurării de carte, costă 60 000 \$.

În ultimii ani, fondurile alocate Ministerului Culturii s-au terminat cu mult înainte de-a ajunge la capitolul „restaurare”. Laboratorul de patologie și restaurare a cărții, de pe lângă Biblioteca

capodopere: Evanghelia de la 1693; un manuscris indian pe foi de bambus, cu margine aurită, din secolul XVI; un manuscris „Faptele apostolilor”, din secolul XVII; un manuscris Aristotel - „Phisica particularis” etc.

Doamna Mihaela Popa, șefa Laboratorului de patologie și restaurare a cărții, susține că, în absența unui serviciu de conservare, bibliotecile reușesc trista performanță de a distruge o mulțime de cărți de valoare. Din cauza variațiilor de umiditate și temperatură, a mobilierului neadecvat și a manipulării, volumele vechi au deteriorări fizice și chimice aproape imposibil de remediat. Există cărți în fața cărora restauratorul trebuie să-și țină respirația, ca nu cumva să le pulverizeze. Există resturi de cărți, documente, manuscrite, hărți care se restaurează cu penseta, fărâmă cu fărâmă. Și cine credeți că este dispus să facă o astfel de muncă, de ocaș, pur și simplu, pentru 150 000 lei/lună? În România nu există nici o școală de specialitate, restauratorii se formează în laborator, în timp ce trudes.

Soarta cărților vechi depinde și de iscusința Roxanei

Oameni de patrimoniu

Atelierul de restaurare pictură pe suport de lemn, de pe lângă Muzeul Național de Artă, este un amestec ciudat de sublim și ridicol. Când scriu ridicol mă gândesc la faptul că este strigător la cer ca un atelier în care se restaurează capodopere să nu aibă nici măcar un amărât de microscop. Deși aici se lucrează cu solvenți extrem de toxici, restauratorii nu sunt protejați în nici un fel: hota nu absoarbe noxele, ventilatorul, folosit altădată la WC-ul lui Ceaușescu, funcționează doar parțial. Ca să nu mai spun și că Muzeul Național de Artă se tot restaurează de câțiva ani și atelierul este un fel de depozit pentru praful și zgomotul de pe șantier.

Când scriu sublim mă gândesc că, din fericire pentru patrimoniul național, în acest atelier lucrează niște oameni care au conștiința, ba, mai mult, obsesia valorii. Ei se numesc Mihaela Nacu, Mirela Constantin, Camelia Florescu, Aurora Dediu, Andreea Popescu, Georgiana Languri și Radu Mihalcea. Se pare că restau-

Există oameni care „rescriu” cărțile cu penseta

Națională, de pildă, nu a primit, din 1980, nici un fel de materiale. Specialiștii lucrează și acum, cu economii fabuloase, dintr-un stoc aprobat în urmă cu 16 ani. Și parcă este prea jenant să-ți lipsească solvenții sau hârtia atunci când pe masă stau să se fărâmițeze adevărate

Dna Mihaela Nacu restaurează „Uciderea pruncilor”

În mâinile lor se află capodoperele Muzeului Național de Artă

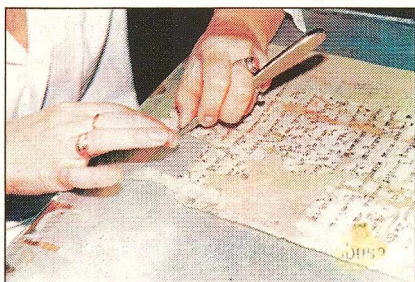
sublim și ridicol

ratorii sunt niște artiști cu totul și cu totul speciali, de vreme ce reușesc, mai mult cu mâinile goale și cu ochiul liber, să prelungescă viața unor capodopere atât de diferite între ele. Spre

În Laboratorul de patologie și restaurare a cărții se fac economii la sânge: ultimele materiale s-au primit în urmă cu 16 ani

deosebire de alte domenii, restaurarea picturii nu-și permite să ia în calcul omenescul „a greși”. Restauratorul se gândește de o suță de ori înainte de a interveni pe o lucrare și este terorizat și-n somn de teama unei erori.

Vă dați seama ce-ar însemna să greșești când restaurezi „Uciderea pruncilor”, de pildă, lucrare atribuită lui Bruegel cel Bătrân? Ar fi o catastrofă culturală! Din păcate, însă, „teroriștii” care au împușcat „Uciderea

pruncilor”, în trei puncte ale panoului, nu s-au gândit la asta!

Ar mai fi de spus că restauratorii sunt o specie pe cale de dispariție și că ar trebui ocrotiți prin lege. Ei sunt din ce în ce mai puțini pentru că nu oricine, chiar iubitor de artă fiind, își permite să facă muncă patriotică la Muzeul de Artă. În același timp, în atelierelor particulare de o calitate îndoielnică, bânuite de traficanți, se câștigă milioane. Dintr-un salariu „cultural”, restauratorilor de la muzeu li se scade și 15%, garanție pentru că lucrează cu obiecte de patrimoniu.

„Răstignirea” continuă și acum

Mirela Constantin este absolventă a Institutului de Arte Plastice, secția pictură, și a unui curs de specializare în pictură flamandă și olandeză la Institutul Regal de Restaurare din Bruxelles. Ea consideră că restaurarea este chiar medicina artei și că, față de valoarea inestimabilă a „pacienților”, nici un sacrificiu nu este prea mare. În momentul de față, Mirela restaurează „Răstignirea”, o lucrare de secol XVI, anonim german, Școala germană de Sud. Această lucrare va participa la o expoziție de la Vatican.

Ca orice tânăr din România care muncește numai din pasiune,

Mirela nu are timp să mai câștige și bani. Ce mai contează că nu are casă și că locuiește când într-o parte, când în alta, cu o chirie cât salariul, de vreme ce de mâinile ei depinde soarta unei capodopere:

„Pentru mine, ca artist, este o plăcere extraordinară să pot atinge o operă de artă pe care, ca om simplu, am admirat-o de departe. Pot să pătrund în tainele tehnicii unui pictor, pot să înțeleg foarte bine stilul unui artist. Plăcerea artistică este dublată de interesul restauratorului. Apoi este o teamă teribilă, știu că viața unei capodopere și transmiterea ei către ceilalți depind de mine, de interesul meu, de conștiința mea. În această meserie nu poate fi vorba de rutină, ochiul meu trebuie să fie întotdeauna proaspăt.”

Biblia - ca loc de muncă

Roxana Jenei și-a dorit, parcă dintotdeauna, să refacă, din cioburile acestei lumi, frumusețea obiectelor inițiale. S-a gândit la șantier arheologic, la restaurare ceramică-metal. Muzeul de istorie din Brașov, unde a lucrat o vreme, a trimis-o să învețe câte ceva despre patologia și restaurarea de carte. Roxana s-a dovedit a fi foarte îndemânică și migăloasă, calități esențiale

pentru un restaurator. După o specializare pe legătură de carte, la Colegiul Guildford, din Anglia, Roxana s-a îndrăgostit, iremediabil, de cărțile vechi: „Le tratez ca pe niște ființe vii, ca pe niște copii cu personalitate. Lucrul pe cărțile deteriorate mă relaxează, îmi asigură o stare de liniște imposibil de descris. Știu că în mâinile mele se află niște valori, că de mine depinde viața unei capodopere și că este foarte important ca informația veche să se poată transmite și generațiilor viitoare. Mă interesează, în primul rând, ca intervenția mea pe o carte să fie minimă și să păstrez cât mai mult din elementele originale. Trebuie să lucrez oarecum pe furis, autentici-tatea unei cărți este sacră. Și nu e tocmai simplu ca, după o lună de muncă, eu să fiu stresată tocmai de grija că n-am să vedea ceea ce am făcut. Ce să nu mai vorbesc de teroarea gândului că, în timp ce eu mișcălesc în câștigurile, în deșezitate mă așteaptă alte zeci de valori, într-o deșadă care continuă.”

Orijinal

„Orijinal Jenev, dom'le! Suedia, pliz, dacă vrei să stăm de vorbă, dă să-l trimitem pă țiganu' după votcă și ți-arăt io acte, documente, cine-i Panait. Toate Orijinal Jenev". Așa am început discuția cu Panait, poate cel mai interesant cerșetor din București. După cum veți vedea, Panait, pentru intimi nea Ioane sau Panaghiotis, are într-adevăr o biografie halucinantă. I s-au întâmplat sute de lucruri care ar merita povestite, dar spațiul tipografic ne obligă să ne rezumăm doar să scriem în mare despre ce a tot pățit.

Cerșetor și gentleman

Cei care frecventează Lăptăria lui Enache sunt invariabil opriți de două personaje ciudate. Unul suflă într-o muzicuță, celălalt are un nas strâmb. Cel cu muzicuța se oprește la un moment dat și răcnește texte ce variază de la client la client: „Trăiască Bibestii!”, „Să faci gemeni!”, „Trăi-ți-ar ochelarii, boierule!”, „Săru' mâna la boieri, să ne dea de două beri!”. Pe blonzi îi înobilează cu titlul de suedez sau neamț, iar brunetii sunt făcuți greci sau francezi. Mergând din când în când prin Lăptărie, am ajuns unul din suedezii lui Panait. Într-o seară, supărat că mi s-au terminat banii de bere, am plecat înjurând ca tot omul. Dotat cu auz fin și urându-l pe Văcăroiu, Panait m-a ajuns din urmă și, din nădragii lui soioși, a scos o hârtie de cinci mii: „Suedezule, ia de-aici, că și tu mi-ai dat!”. Până la urmă, de banii respectivi

am convenit să-l trimitem pe Mitică, aghiotantul cu nasul strâmb, să ne aducă ceva de băut și să stăm de vorbă. După ce Sancho

Pașaport pentru nouă țări

Panza s-a întors, am pălăvrăgit până la ziuă despre femei, țări calde și politică.

Spre dimineață, a acceptat să fie subiectul acestui reportaj.

Panait, politicianul

A doua zi, ne-am întâlnit pe lumină. Așezați pe iarba din fața Teatrului Național, pe o pătură gal-

Un document Original Genève

Jenev

benă, am fost mai întâi serviți cu câte o bere (se pregătise de oaspeți). Mitică a sosit dintr-o direcție necunoscută cu o borsetă burdușită! Pe pătură a apărut o adevărată arhivă: carnete de partid, un pașaport, un carnet de filatelist, permis de șofer profesionist, o diplomă de electromecanic și multe alte hârtii.

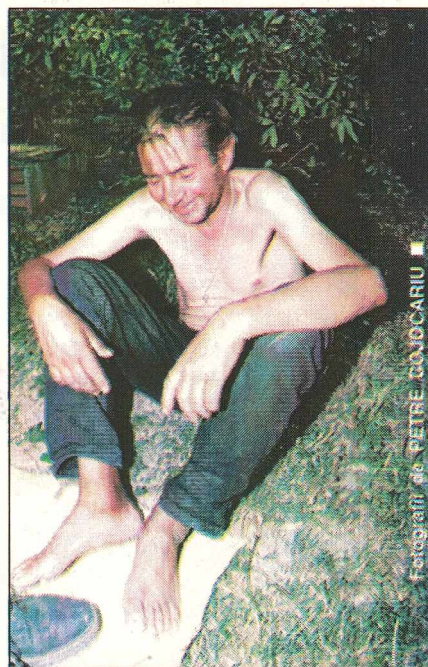
„Uite aici buletinul: Panait Ioan Romel, că i-a plăcut lu' mama mareșalu' neamț, seria G.B. 48340. Zi cu ce vrei s-o luăm! Uite și pașaportul, am fost în nouă țări, da' mai bine-o luăm cu revoluția și politica.“ Aflu cum, pilit și ușor înspăimântat, Panait a fost la revoluție, a trecut printre gloanțe, a apărât Radioul și a văzut-o pe Ana Blandiana venind să vorbească populației. După '89, pe atunci vânzătorul de sticle goale, s-a apucat de politică. În ianuarie '90 a devenit al o mielea membru al PNȚCD. Are chiar și patalama că în campania electorală din '90 s-a distins la Târgu Jiu. Dezamăgirea față de partid a venit atunci când, rugându-l pe domnul Lup să-l ajute să emigreze, în Grecia, acesta l-a trimis la comuniști. S-a vârat și la o asociație de revoluționari, „unde a dat trei sute de lei cotizație și nu a primit nimic în schimb. Și la Alianța Civică s-a înscris printre primii, a dat bani, dar când a cerut un doctor pentru tatăl său, Ana Blandiana i-a zis să-l transporte pe bătrân la un cabinet. Cum nu avea bani de taxi, Panait a lăsat-o moale și cu Alianța Civică. Vadim Tudor i-a oferit, atunci când s-a făcut membru P.R.M., să scoată un ban vânzând România Mare. Într-o zi nu a scos decât două sute șaizeci de lei comision, după ce un contabil a tot făcut calcule o jumătate de oră. Disperat că nu îi ajung banii nici de o sută de votcă, Panait a văzut cum, în același birou apar Vadim și doi câini, iar contabilul e trimis să cumpere de zece mii salam pentru animale. După ce a lichidat stocul de reviste pe care îl mai avea, l-a lăsat baltă și pe tri-

Panait, călătorul

„Mie-mi mai zice și Panaghiotis, fiindcă bunicul meu, care ținea măcelărie la Vălenii de Munte, era grec. Taică-meu l-a moștenit, a fost oberchelnier“. Ușor incoerent (Mitică mai venise cu ceva votcă), Panait spune încet: „Agapi mu, kalamara, psihi mu iaso“.

Tot după revoluție, părinții lui au vândut apartamentul, a ieșit o încurcătură și Panait s-a decis să plece. A fugit din țară plecând, într-o excursie, la Salonic, organizată pentru un campionat de baschet. Din douăzeci și șapte, câți erau în autocar, s-au mai întors trei. În Grecia a rămas un an și jumătate. A fost debarasor, mecanic agricol, chelner și bucătar de salate. Din când în când, începe să vorbească fluent grecește, e luat de val. Își amintește cum era să fie agățat de un homosexual, cum l-au ajutat Caritasul Catolic și Biserica Ortodoxă Greacă atunci când a fost bolnav, cum s-a înțeles cu patroana de la restaurantul din insula Santorin. Mai curg amintiri despre Mediteranean Beach Hotel, despre amicii ruși și albanezi „care nu înțelegeam ce bingănesc, da' ne descurcam prin semne.“

Cum în Grecia nu te realizezi decât dacă ai familie bogată sau te ții de prostii, s-a gândit la un moment dat să

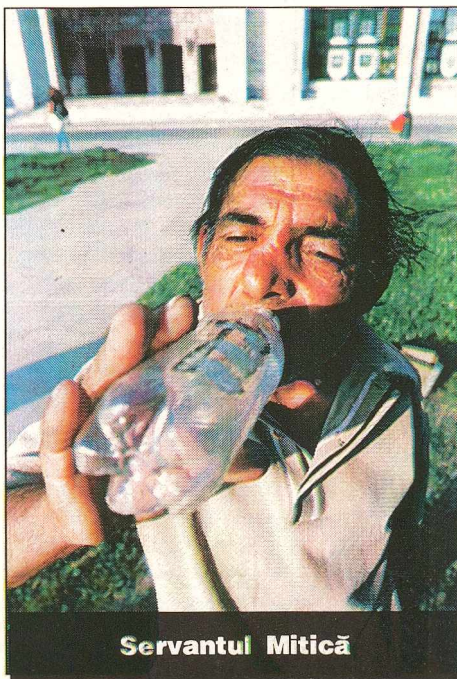

Panait, povestitorul

plece. Bani pe care îi strânsese îi trimisese în țară, la părinții bolnavi. Cum în Israel nu poți intra decât dacă depui o garanție în bani, din portul Haifa a fost trimis în România. Dorul de ducă l-a făcut să se îmbarce pe vapor. Așa a ajuns în Cipru, Egipt, Siria, Liban și Iugoslavia. Își aduce aminte ce necazuri a avut pe vas, cum a vrut un căpitan arab să-i facă vânt peste bord, după ce nu s-au înțeles la preț. Întorcându-se în țară, fără să aibă unde să stea, a dat-o din nou pe băutură, după patru ani de abținere. Altă slujbă mai bună nu a găsit, decât cea din fața Lăptăriei.

Perspective pentru Panait

Pensionat pe caz de boală (o sută cinci mii de lei lunar), își rotunjește veniturile din cerșit, dar banii se topesc rapid în țigări, mâncare și cantități mari de votcă. Panait își dă seama că pe frig n-o să mai poată dormi în fața Lăptăriei. Ezită, nu știe dacă la cei cincizeci de ani ai săi va mai fi primit pe vapor. Se gândește să facă poate ceva cu terenul de la Văleni. Totuși, nu e foarte trist: „Io am zece biți. Mă las de băut, mă apuc de ceva și să vezi de n-o să am casă, țoale și tot ce-i nevoie, toate Orijinal Jenev“.

Servantul Mitică

Soprana româncă Andreea Lory - o abonată a marilor scene ale lumii

Ironia sorții face ca mulți dintre marii artiști români să vină în țară din an în Paști. Așa stau lucrurile și cu soprana **Andreea Lory** (32 de ani), de loc din Iași, angajată a Operei de Stat din Budapesta. Înainte de oferta venită din Ungaria, Andreea a câștigat importante premii internaționale: premiul Luciano Pavarotti, premiul Bellini, premiul festivalului

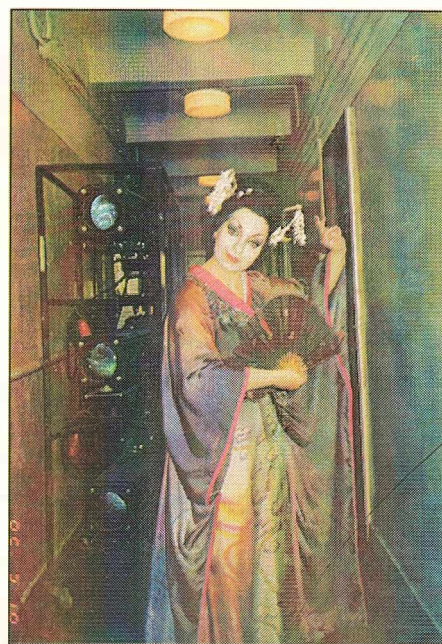
de la Rio de Janeiro etc.

Vorbind la perfecție șase limbi (italiană, franceză, engleză, germană, maghiară și, firește, română), Andreea Lory a devenit o adevărată navetistă planetară, ea concertând când în Italia, când în Japonia, când în Statele Unite. În cariera sa, aflată încă la început, Andreea a lucrat cu mari dirijori ai lumii: Lamberto Gardelli, Rico Guccini, Giorgio Morandi, Stefano Pellegrino ș.a. În 1995, beneficiind de o bursă de stat (din Ungaria, nu din România!), a urmat un stagiu de pregătire la Opera Italiană din Modena. Anul acesta a fost inclusă în clasa de vedete a celebrei Joan Sutherland.

Tot în 1995, „Centrul Internațional din Cambridge” (Marea Britanie) a inclus-o pe soprana româncă în a douăzeci

Andreea Lory și melomanul Bambi, bunul ei prieten

Andreea Lory în Madama Butterfly

și cincea ediție a „Dicționarului de Biografii Internaționale”.

Cel mai mare iubitor al artei Andreei este Bambi, cățelușul său, rasa cocker. Bambi își ascultă ore în șir stăpâna și prietena, într-un mutism ce prinde de minune pe orice meloman.

Invitată de primarul Iașiului,

Regina Ana cinează la ultimul etaj al unui bloc modest

La fiecare sosire în municipiul Iași, Regina Ana de România se întâlnește cu bunul său prieten, primarul Constantin Simirad. Întotdeauna, Majestatea Sa cinează în apartamentul primarului, situat la etajul patru (ultimul) al blocului M 1 scara D, de pe strada Stejar, numărul 55. Blocul este amplasat în modestul cartier Tătărași.

De fiecare dată regina urcă cele patru etaje, în timp ce copiii cartierului țipă din răspuți: „Băi, ia priviți, trece regina!” Sustrași de la bătutul mingii, puștii fac câte o plecăciune, rostind cu politețe: „Săru' mâna, doamna regină!” După care își continuă joaca.

Cu toate astea, mai toți picii pun la îndoială faptul că regina ar fi chiar regină. „Unde s-a mai văzut o regină fără coroană de aur, fără oșteni sau măcar body-guarzi, fără curteni?” - își pun ei problema, cu un scepticism deosebit de matur.

Liviu Antonesei, scriitorul ce-i succede dlui Iliescu la șefia județului Iași

Liviu Antonesei - primul scriitor conducător de județ din România

Cunoscut disident pe vremea lui Ceaușescu, dl Liviu Antonesei (43 ani) este primul scriitor din România care conduce un județ. Recent, el a fost ales în funcția de președinte al Consiliului Județean Iași. Această demnitate este echivalentă celei de prim-secretar, de odinioară. Cum, în perioada 1974-1979, prim-secretar al județului Iași a fost însuși dl Ion Iliescu, se poate spune că dl Antonesei este, din acest punct de vedere, un urmaș al actualului președinte al României.

Pentru scriitorul Antonesei, noua experiență este de natură să-i fertilizeze muzele. De altfel, încă din prima zi a înscăunării sale, a început să țină un jurnal zilnic, ce va fi pu-

blicat în volum la expirarea mandatului.

Marea ciudătenie a lui Liviu Antonesei, membru al Partidului Alianței Civice, este că d-sa folosește mașina pusă la dispoziție de stat, un „Cielo Espero”, doar în interesul serviciului. În rest, circulă cu autobuzul sau, dacă este în bani, cu taxiul. Cel mai nedumerit în toată treaba asta este propriul său șofer, care i-a mărturisit că, în douăzeci de ani de meserie, n-a avut atât timp liber.

Uimit, la rândul său, de uimirea șoferului, dl Antonesei ne-a declarat: „Este de neînchipuit cum se crucează românii atunci când o persoană ajungă într-o funcție publică se poartă corect.”

Cum își pot completa veniturile jurnaliștii

Ziaristul Silviu Labeș mai cântă din chitară pe la nunți

Silviu Labeș (36 ani) este unul dintre cei mai cunoscuți gazetari de la „Monitorul”, cel mai puternic cotidian regional din România, cu sediul în Iași (tiraj mediu 45 000 de exem-

plare). Anchetele și reportajele lui Silviu Labeș au darul de a strica somnul celor ce se știu cu musca pe căciulă. Absolvent al Facultății de Geologie-Geografie a Universității „Al.I. Cuza” din Iași, Silviu Labeș a ajuns ziarist printr-unul din acele indescifrabile jocuri ale sorții.

Ziaristul Silviu Labeș în redacție

Chitaristul Silviu Labeș și formația sa

Puțini știu însă că el este și un excelent chitarist, în perioada facultății fiind unul dintre abonații premiilor studențești. Astăzi, pentru a-și onora cum se cuvine pasiunea, dar și pentru completarea propriilor venituri Silviu Labeș mai cântă, uneori, pe la nunți. Așa s-a întâmplat recent, când el s-a pro-

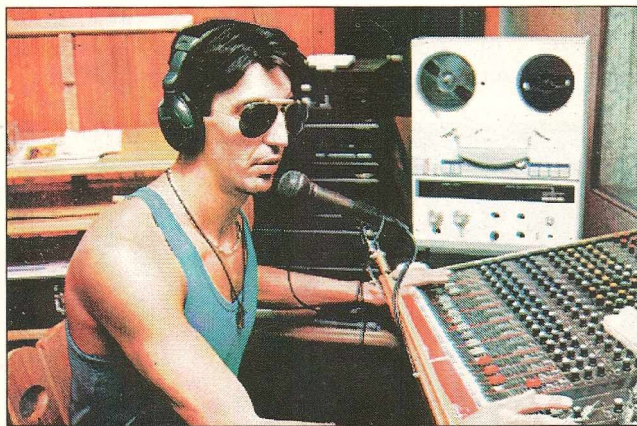
pus la nunta lui Florin Constantin – zis „Stamina” – popularul membru al grupului „Divertis”. Silviu a reușit realmente să toarne jar în pantofii și sandalele nuntașilor, acoperindu-se de aplauze. Momentul muzical cel mai fierbinte al petrecerii a fost prilejuit de evoluția duetului Ioan Gyuri-Pascu – Silviu Labeș. Admirat cum se cuvine de „divertiși”, Silviu le-a mărturisit, la un pahar de șampanie „Cordon Rouge”: „Sunt un ales al soartei, mă simt ca un sultan norocos. Ziaristica și chitara reprezintă, pentru mine, cadănele favorite.”

Ziaristul Cristi David este „naș” pe tren

Tânărul Cristi David (29 ani) se bucură și el de o binemeritată notorietate, grație emisiunilor rock transmise pe postul de radio „VOX T” din Iași. Cea mai apreciată emisiune a sa

se numește „Big Blues” și este difuzată în fiecare joi, între orele 17,00 și 18,00. Săptămânal, Cristi primește zeci de scrisori de la ascultătorii încantați de muzica pusă de el în undă. Contrar aparențelor, Cristi nu este un disc-jockey de profesie. Meseria sa, pe care o practică de cinci ani în paralel cu radioul, nu-i deloc ușoară. Cristi lucrează ca „șef de tren” sau, în limbaj comun, „naș”.

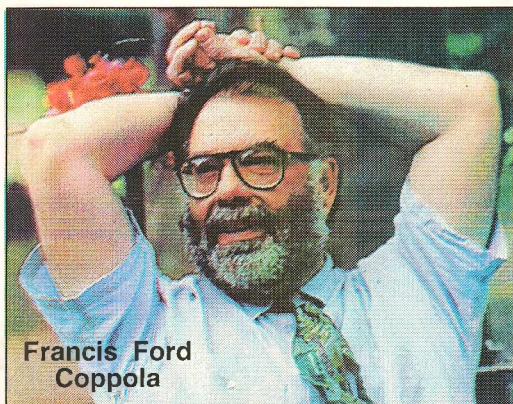
Desigur, prin pregătirea sa muzicală, Cristi poate fi considerat drept un „naș” ceva mai rar întâlnit. Deși, din modestie, nu face paradă de a doua sa identitate, pasagerii au aflat. Și, nu arareori, în timp ce perforează bilete pe ruta Iași-Timișoara, călătorii îl întreabă dacă Janis Joplin a fost prezentă la festivalul de la Woodstock sau cum i se pare ultimul album al celor de la Rolling Stones.

Disc-jockey-ul Cristi David la microfonul postului de radio „Vox T”

„Nașul” Cristi David, înainte de a se urca în trenul Iași - Timișoara

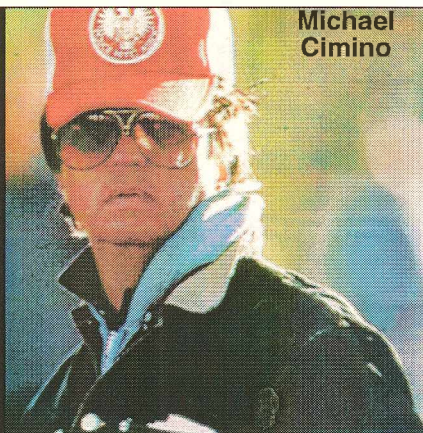
Francis Ford Coppola

Vietnamul și filmele sale

ca *Băieții de pe strada 56*, sau *Rusty sălbaticul*.

Apocalipsul acum este însă un film despre mentalitatea războiului, despre violența făcută în numele

unor idealuri aproape uitate. Cimino este autorul filmului *Anul Dragonului*, în timp ce Oliver Stone cu *Platoon* și *Născut la patru iulie* a vrut să facă filme despre violență „pentru că viața este violență. Ea este pretutindeni, dar a fost mai cu seamă în Vietnam“.

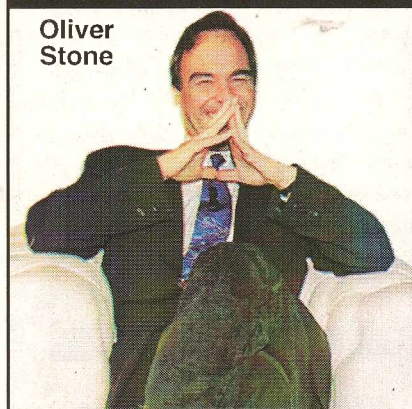

Michael Cimino

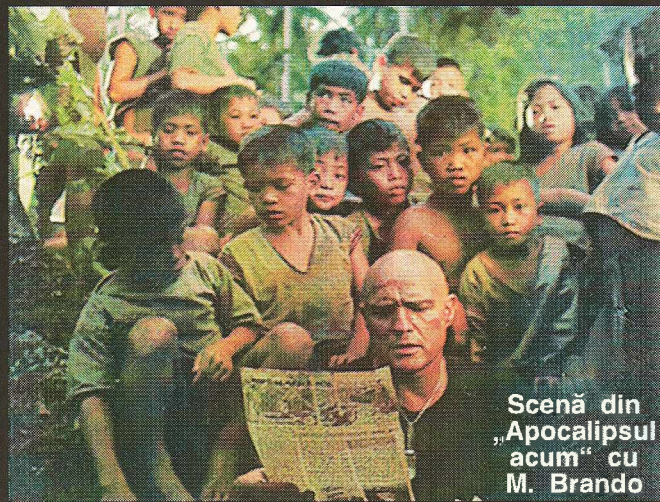
În politică s-a numit „sindromul Vietnam“ acea atitudine prin care liderii politici ai Americii încercau să uite coșmarul războiului din Indochina de unde unchiul Sam a cam plecat cu coada între picioare. Dar acest episod istoric nu putea să fie ratat de industria cea mai spectaculoasă a Americii: cinematograful. Într-o recentă retrospectivă făcută chiar la Hollywood au fost citate numele a trei mari regizori care s-au distins în prezentarea ororilor războiului, a faptelor de eroism, dar și

a violenței inutile: Francis Ford Coppola, Michael Cimino și Oliver Stone. Trei regizori, trei moduri diferite de a face cinema.

Coppola este autorul lui *Il Padrino*, celebrul film despre mafia, pentru ca apoi să atace filonul violenței în alte producții de mare succes

Oliver Stone

Scenă din „Apocalipsul acum” cu M. Brando

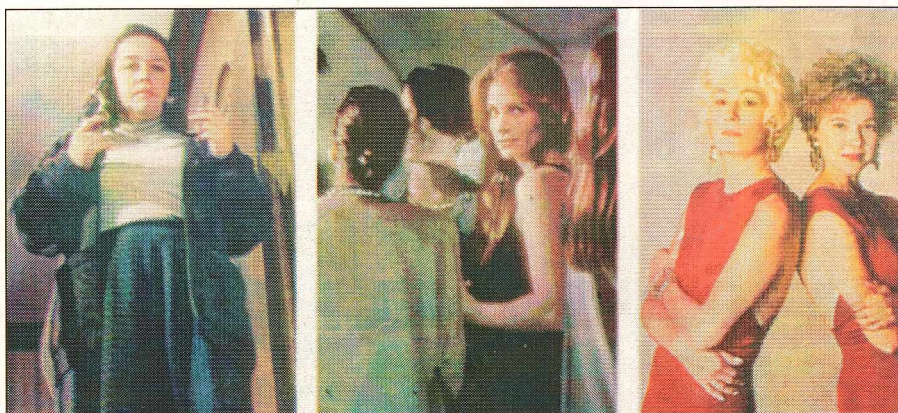
Vedetele feminine de la Hollywood vor roluri dure

De la dușul rece oferit spectatorilor în filmul *Psycho* când chipul unei femei transmitea teroare, rolurile feminine în filmele de artă (nu în cele horror) au fost în general, la Hollywood, bazate pe valorificarea datelor feminine ale starului: șarm, sex-appeal, gingășie. Dar iată că de câțiva ani în cetatea viselor de celoid, cum era denumit cândva Hollywood-ul, se produce o adevărată frondă a femeilor actrițe, care vor roluri dure. Una dintre cele care a îndrăznit să-și asume o asemenea postură a fost Kathy Bates, intrată atât de bine în pielea unei psihopate care ajunge să-l persecute pe James Caan încât primește un premiu Oscar. Filmul se numește *Misery* și a fost prezen-

tat de un post de televiziune și la noi. În timp ce în Europa se descoperă tipul de bărbat capabil de tandrețe și sensibilitate, în SUA femeile acceptă, ba chiar râvnesc rolurile dure. Jodie Foster în *Tăcerea mieilor*, Sigourney Weaver

în *Aliens*, Julia Roberts sau Sharon Stone, Annette Bening sau Anjelica Houston în câteva filme succesive, au lansat o nouă tipologie feminină, pe care criticii au numit-o post-modernism feminist.

Unii specialiști afirmă însă că acest gen cu timpul va îndepărta publicul de cinema, deși deocamdată asemenea filme astâmpără nevoia sa de acțiune, de povești cu poliști invincibili și de scene sexy,* care pigmentează asemenea filme.

Rousseau și muzica

Cunoscutul pedagog și scriitor elvețian de expresie franceză Jean Jacques Rousseau și-a făcut cunoscută opinia, încă din timpul vieții, că franceza nu este o limbă potrivită pentru muzică. În 1753, în lucrarea „Lettre sur la musique française”, el spunea că se îndoiește că limba în care se exprima ar avea sunetele și mlădierea necesare pentru a servi ca suport muzicii. Cu toate

acestea, el a redactat textul pentru o „scenă lirică”, numită **Pygmalion**, dar a ținut să precizeze: „Convins că limba franceză nu este adaptată pentru muzică, am imaginat un fel de dramă în care muzica și poezia, chiar dacă merg împreună se aud succesiv, iar fraza vorbită este anunțată de cea muzicală”.

Cert este că la mai mult de două secole de când a fost scrisă, lucrarea (elaborată împreună cu Horace Coignet) a fost prezentată în câteva spectacole în Italia bucurându-se de un succes deosebit, fiind socotită de unii specialiști ca precursoră a unor opere muzicale ale epocii moderne.

Jean Jacques Rousseau

Schwarzenegger și Williams

Arnold se întoarce

Nu, de data aceasta Arnold Schwarzenegger nu este „Terminator”, ci un superagent specializat, dar tot atât de eficient. Filmul realizat cu celebrul actor de origine austriacă, admirat în special pentru statura sa de câștigător al unor premii în sportul numit body-building (culturism), se numește **Eraser**. El este singur, puternic, invulnerabil și impenetrabil. O mașină de ucis. John Kuger este numele eroului care lucrează pentru o agenție specializată, **Witness Protection Program**. Bineînțeles că Arnold doboară singur câte zece urmăritori, sfidează legile gravitației când sare cu parașuta și iese învingător. Treaba sa este să protejeze o femeie (Vanessa Williams). Ea dorește să depună mărturie împotriva șefului firmei la care lucrează, după ce a descoperit că vinde arme unor teroriști. Numai că, din păcate pentru martoră, patronul are legături în CIA și FBI și pare netulburat. Se înțelege că până la urmă, ajutat de Arnold, își va spune adevărul și va savura pedepsirea celor vinovați. Un film cu happy-end dar plin de acțiune, un film din cele pe placul lui Arnold, dar și al spectatorilor.

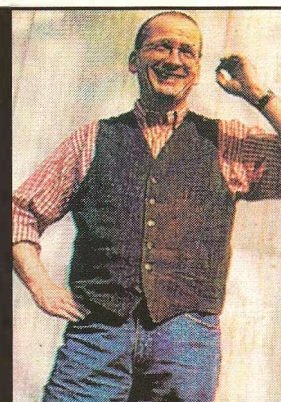
A doua „Renaștere” irlandeză

Literatura europeană și chiar universală a acestui secol nu poate fi imaginată fără a fi menționate numele scriitorilor irlandezi de frunte. Ce-ar fi romanul european fără *Ulyse* de Joyce? Ce-ar fi poezia fără Yeats? Ce-ar fi teatrul fără Bernard Shaw, O'Casey sau Beckett?

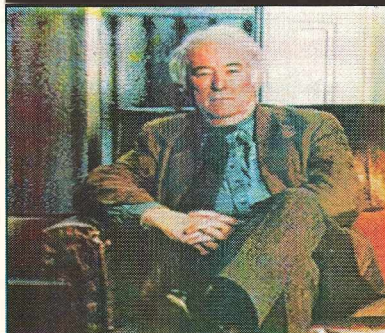
Miracolul apariției unui număr atât de mare de scriitori importanți pare să se repete, după cum releva într-un număr recent revista „Newsweek”. Se vorbește deja despre o a doua „Renaștere” irlandeză, exact în momentul în care pe plan politic situația din Irlanda de Nord (Ulster) pare tot

mai încălțită.

Dar semnele sunt evidente. La ultimele ediții ale Euroviziunii cântăreții irlandezi (din Republica Irlanda) au ieșit cu laurii pe frunte; școala de dans cunoaște o puternică relansare; dar mai cu seamă această renaștere este vizibilă în literatură. În jurul numelui lui Seamus Heaney, laureat al Premiului Nobel pentru literatură, se afirmă o întreagă pleiadă de autori de mare forță. Între aceștia Roddy Doyle, un autor de mare succes comercial, Sebastian Barry, poet și romancier, devenit în anii din urmă dramaturg, Paul Muldoon, Patrick McCabe. Toți în vârstă de aproximativ 40 de ani, vîguroși, inventivi, plini de umor.

Roddy Doyle

Seamus Heaney, laureat al Premiului Nobel

Texte sub

MASINA DE SCRIS

● **DICK SĂNDULESCU, Mangalia.** Naivitatea dv. devine comică în momentul când adoptați un ton grav. Semănați cu un om beat, nesigur în mișcări, care salută solemn:

„Din viața-mi calmă simt c-am evadat / Spre mai complex, cum n-am fost niciodat, / Iar din adâncuri de cristal / M-am îndreptat încet dar nu fluid spre mult speratul dor real.”

● **DOMINIC DIAMANT, București.** Schița Poveste de mai, ca și cele treisprezece aforisme sunt doar publicabile și tocmai de aceea nu le public. La Mașina de scris trebuie să apară exclusiv texte care rămân în memoria cititorului.

● **PAUL SUCIU, București.** După cum vedeți, reproduc chiar în acest număr unul dintre cele două desene de la dv. Are farmec genul de desen „țepos” pe care îl practicați.

● **CONST. VANG., Galați.** Cred, în continuare, că sunteți un autor talentat, în textele căruia există însă o infiltrație de vulgaritate. De ce vă simțiți jignit? N-ați vrut dv. să aflați ce cred despre ceea ce scrieți?

● **LIVIA ZLOKOLICA-ANCA, Urziceni.**

Versurile dv. declarative, impetuoase vă prezintă ca pe o ființă energică, încrezătoare în viață, dar n-au valoare literară. Frazele sonore nu reușesc să producă o emoție estetică:

„Niciodată nu am îndrăznit / să cer prea mult de la viață. / Dar acum cer cu disperare / anularea sentinței de despărțire!”

Și încă ceva: punctele de suspensie, în poezie, valorează întotdeauna mai mult decât semnul exclamării.

● **DOLORES OPRIȘAN, Constanța.** V-am mai explicat: încercarea dv. de-a mă converti la creștinism este absurdă. Sau sunt deja creștin și nu mai este nevoie de o creștinare sau nu sunt și atunci vă supraestimați crezând că îmi puteți schimba convingerile. De ce nu-mi trimiteți texte literare, ca pe vremuri?

● **GILDA DAN, Timișoara.** Poemele din ciclul Scrisori către tine reprezintă, probabil, ceva important pentru dv. (se simte cu câtă gravitate - aproape religioasă - le-ați compus), dar pentru cititor rămân obscure și neconcludente:

„văd cum îți sapi drumul / și culegi cânte-

*cele stâncilor
noaptea / și nu
rămâne decât patima
mea / să sufle în
candela templului / să uite
chemarea / să rădă la umbra
propriei mâini”.*

● **BOGDAN NECHIFOR, Iași.**

Ideea dv. de a descrie o orgie la care participă personaje din toate epocile nu este, luată în sine, de disprețuit. Dar mai era nevoie și de un mare scriitor care să facă din ea literatură. Dv. credeți că arta cuvântului constă exclusiv în folosirea unui stil fastuos (de genul celui din **Princepele** lui Eugen Barbu). Vă înșelați. Stilul fastuos creează o puternică impresie de prost-gust atunci când este folosit pentru descrierea unor scene triviale.

leșirea din anonimat

Rodica Prelipcean

Rodica Prelipcean s-a născut la 22 octombrie 1978 în Rădăuți, iar în prezent este elevă la Liceul teoretic „Eudoxiu Hurmuzachi” din același oraș. Scrie poeme scurte și sugestive, fără nimic din retorica romanțioasă preferată de atâția elevi de liceu. Stilul energic, operativ și aluziile culturale creează o impresie

- plăcută - de maximă esențializare, dar fac uneori textele și ininteligibile (ca și cum autoarea ar vorbi cu ea însăși, uitând de existența cititorului). Am ales trei poeme... inteligibile și le reproduc, cu convingerea că Rodica Prelipcean ar putea ajunge cândva un nume în poezia românească.

Izomorfism

Strig.

Luna doarme-n urlet de lup.

Eu caut în coasta lui Adam

Ghimpele ce-a scos coasta Evei din lut.

Ascult.

Miroase-a hoit, a trup,

A sânge zvâcnind în piepturi

Ce curge în lumea abstractă

A slovei.

Viziune

Când și-au deschis ochii,

Zorii plângeau

Părășiți de turmele viselor

Ce piereau, tremurând.

Oameni

Pe scări de fum

Se urcă-n cer, odihna,

Iar înțeleptul râde și spune:

„Fumul ceresc mă-năbușă

și cad!...”

Important pentru toți corespondenții

■ Textele pe care mi le trimiteți trebuie să fie dactilografiate (sau, măcar, scrise lizibil). Dacă sunteți optimiști, trimiteți-mi și o fotografie (color) și un curriculum vitae (alb-negru!). Dactilogramele, manuscrisele și fotografiile nepublicate NU se restituie.

■ Mă interesează orice gen literar: poezie, proză, teatru, critică și istorie literară etc. Nu trebuie să-mi puneți la dispoziție sute de pagini. Îmi sunt suficiente cinci-șase. Dacă am nevoie de mai multe, vi le solicit eu.

■ Toate scrisorile primesc un răspuns. Toate textele literare valoroase se publică. Toate textele literare publicate candidează automat la premiul de 1 000 000 de lei care se acordă anual, la 1 noiembrie.

■ Dintre corespondenții Mașinii de scris se selectează și autorii cărora li se asigură publicarea, pe bază de contract, a unei cărți. Numele lor se anunță la fiecare 1 martie.

MĂȘINA DE SCRIS

Carnet de grafoman

rămâne numai cu plăcerea scrisului.

locutor mitocan sau imbecil.

Talentul se aseamănă cu un ceasornic mecanic: ca să-l faci să meargă, trebuie să-l întorci în fiecare zi.

Am înțeles încă de copil că, pentru a scăpa de vulgaritatea lumii care mă înconjoară, singurul mijloc pe care îl am la îndemână este scrisul. Sentimentul meu de dezgust și revoltă și-a găsit astfel, instinctiv, salvarea.

O scriere literară nu izbutește să plece în lume fără desfătarea cititorilor, așa după cum un copil nu poate fi conceput fără concupiscentă și voluptate. În literatură, ea și în viață, creația triumfă prin plăcere.

Citesc jurnalul de bătrânețe (din anii ispășirii politice) al lui Knut Hamsun și sunt impresionat de echilibrul moral al acestui colosal scriitor. Cât calm! Câtă seninătate! Ce bucurie de a exista! Este silit să trăiască într-un azil de nebuni,

a surzit, are ghetetele rupte, i se refuză lectura ziarelor și revistelor, dar el continuă să aibă spiritul treaz și luminos și să scrie!

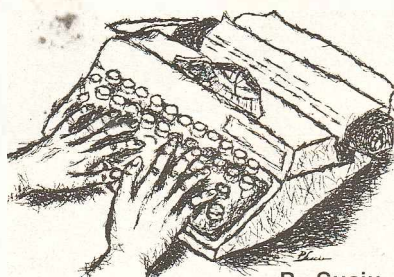
Inspirația? Un cuvânt cu care omul comun încearcă să-l micșoreze pe poet, insinuând că există și ceva care-i vine de-a gata.

Sunt zile în care, dacă n-aș scrie, m-aș simți moale, asemeni unei cârpe, și m-aș prăbuși. Un stilou în mână este o coloană vertebrală.

Nu știu dacă Dumnezeu scrie, dar cu siguranță El este creator: a început un foarte lung poem la care lucrează și astăzi: Universul.

Care grafoman, convins că a dat lumii o capodoperă, nu a avut după aceea revelația erorii sale? Crudă dezamăgire! Totuși, e mai plin de învățăminte să auzi cum plesnește o coardă decât să nu fi întins niciodată arcul.

IONEL BANDRABUR

P. Suci

Avantajul scrisului față de conversație este acela că îți poți duce ideea până la capăt, ea nefiind niciodată întreruptă de un inter-

Practica oricărui scriitor, geniu sau simplu grafoman, este de a se retrage din lume, pentru ca apoi, cu opera sa, să încerce să se apropie iarăși de oameni. Geniul reușește îndeobște să-și impună creația, grafomanul

Cine este Gheorghe Vesa?

Am primit prin poștă, mai demult, o suită de poeme inteligente, amuzante, de la un necunoscut, Gheorghe Vesa. I-am cerut autorului, la rubrica **Texte sub lupă**, să se prezinte, să-mi trimită eventual și o fotografie de-a sa, dar încă n-am primit un răspuns. Pentru că între timp am început să îmbătrânesc și există riscul să îmbătrânească și cititorii, nu mai aștept răspunsul și public unul dintre poeme, neînsoțit de date privind identitatea autorului. M-aș bucura totuși să aflu - de la el însuși sau de la cei care îl cunosc: cine este Gheorghe Vesa?

Fabulă

Muntele grăind, nervos, către Mahomed:

- Ce plângi, bătrâne?

Au nu ți-e de-ajuns cât ți-am dat?

Și aur și glorie și trupe păgâne,
haremurii, sugiuc, narghilea și-nă uite

împlinindu-ți dorința, m-am deplasat spre tine!

Mahomed, plângând cu sughituri, cu lacrimi curgându-i pe barbă, în jos:
- Dragul meu Munte, iubit și arătos,
ce bine-i de tine!!!

Cu tot profilul tău calcaros

arăți ca înainte!

Privește dar la mine:

bătrân și aftos,

cu gingii pustii,

cocoșat și burtos!

Cadâne, zici?

Cadânele-s 'geaba, arareori numai,

printre dese-mi crize de varice

pun eunucii să le bată cu bice!

Deci ce folos gloriei și trupe și jafuri

și toate câte-au fost?

Muntele, înveselit subit, pe picior de plecare, printr-o fisură recentă râde gâlgâit:

Vezi, dar, amice?

Aicea-i morala:

Cel ce râvnește turbanul lui Allah

și faimă de Profet,

trece scurt prin viață

ca apa prin closet

Opinii

„Mașina de scris este o Arcadie a Scrisului ce îmi oferă șansa ne-sperată să mă întâlnesc, măcar astfel, cu oameni pe care îi admir și îi consider prieteni, deși nu îi cunosc personal: Liana Sabău, Boris Marian, Cecilia Caragea - și mulți alții.”

Diana Barbu
Măneacu-Ungureni, Prahova

„Mă bucur că Mașina de scris

există. Ea face parte dintre locurile firești de depunere a candidaturilor la celebritate.”

Adrian Neacșu
Cernavodă

„Citesc cu pasiune cele două pagini ale Mașinii de scris. Am învățat foarte multe lucruri din răspunsurile date... altora.”

Dan Damian
București

Pagini realizate de Alex Ștefănescu

Cetatea plăcerilor întrerupte

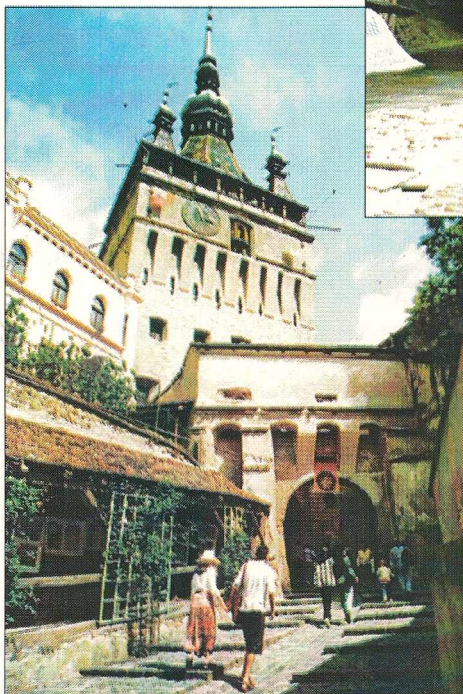
Un oraș care cochetează cu regula firului de plumb și a riglei! O cetate locuită de sute de ani, ca și acum, îndesată de case colorate ridicate de meșteri care aveau voluptatea formelor imperfecte! În acest loc fără o simetrie canonică, cu o igienă proprie care conservă mai ales gustul plăcerii nimic nu este derizoriu. Are o contabilitate aparte care nu-i dă voie să dispară. Această mulțime pestriță de case și oameni are un nume pe care nu-l evită nici un tren și nici un privitor antrenat cu ineditul și paradoxul: SIGHIȘOARA!

De la „Nicovala” la „Turnul cu Ceas”

La Sighișoara opresc toate trenurile. Nu e un oraș mare, nu are forță economică, dar este un nod al drumurilor care taie Ardealul. Târnava Mare, Nicovala, Turnul cu Ceas sunt nume care adună istoria orașului. Iar de curând s-a mai lansat un reper: Festivalul de Artă Medievală pentru Tineret.

Cetatea Sighișoarei a apărut pe valea Târnavelor Mari cam pe la 1191 d.Cr., pe la 1280 se chema Castrum Sex. la 1298 Schespurch. Se vede de departe și este ușor de recunoscut datorită Turnului cu Ceas. Când vii cu trenul dinspre Brașov, mai întâi dai cu ochii de o cutie de beton cu iz de colhoz care poartă litere mari înșirate: Nicovala. Este chiar simbolul industrializării orașului în epoca comunistă.

Nu are nici un pic de frumusețe, este asortată cu blocurile de rigoare, i s-au alăturat și alte fabrici și totul poartă numele generic de „orașul nou”. Este un nume care cel puțin o dată pe an este urât. Pentru că la Sighișoara nimic nu pare mai groaznic decât diferența dintre cetate și orașul medieval din jur - cât a mai rămas - și blocurile cenușii atașate. La sfârșit de iulie are loc Festivalul de Artă Medievală pentru Tineret, când vin în cetate mii de tineri. Toți vor să vadă cetatea, să stea în cetate, să petreacă zile și nopți, „ca pe vremuri”. Nimăni nu vrea să audă de blocuri, de „orașul Nicovala”. Are căutare doar orașul Turnului cu Ceas. Din acest motiv, festivalul a schimbat ceva în viața sighișorenilor. În acest an a avut loc a patra ediție a festivalului. De la „SOS Sighișoara”, semnalul care a născut ideea festivalului, acum s-a ajuns la un disconfort legat de cazare, la pierderi de sponsori și la bugete care se schimbau de la o săptămână la alta. Asta de partea organizatorilor, pentru că tinerii și-au conservat cheful de petrecere cu care au venit. Te simți mai altfel când îți dai prima întâlnire cu

**Principala intrare în cetate,
pe sub Turnul cu Ceas**

**Studenți la arte plastice,
sau amatori și-au expus desene,
picturi, modele de lut, sau pentru
ultima noapte de carnaval:
„PICTAM FETE”, evident pentru o bere**

o față necunoscută la Turnul Cositorarilor sau lângă Biserica din deal, când stai să mănânci pe o bancă vecină cu Turnul cu Ceas, când Biserica mănăstirii este loc al concertelor pentru orgă, când la

balustrada Forumului German se cântă muzică veche de către un grup de studenți. Sau poți să stai la bere pe una din terasele înghesuite ocazional pe străzile înguste.

Deocamdată festivalul este singurul prilej de reclamă pentru cetatea Sighișoarei, singura locuită și conservată în estul Europei.

Festivalul de Artă Medievală a devenit o afacere?

Festivalul de la Sighișoara este o inițiativă privată. El s-a născut prin sponsorizarea directă a companiei Rank Xerox, începând cu anul 1992. Pe atunci directorul reprezentanței române a firmei era un sighișorean, Marian Popa. Rank Xerox era un nume, iar Sighișoara - un loc binecuvântat de Dumnezeu care urma să aibă un festival foarte original. Trei ani firma de copiatoare a fost cap de afiș pentru acest festival, susținut doar sporadic de către ministere, guverne, prefecturi sau primării. A rămas deci o inițiativă privată de zile mari. Este și azi o inițiativă privată. Dl Marian Popa a rămas binefăcătorul festivalului. Nu mai este director la Rank

Xerox, este președintele unei Fundații a Festivalului de Artă

**Partea bună a festivalului
a fost muzica veche. În
frunte cu „Domnișoara
Pogany”, Musica Historica,**

**cetatea. În program
starurile au fost Nicu
Alifantis și Horațiu
Mălăele (plătiți ca atare)**

**Școala de
dans
renascen-
tistă sau
concertele
de orgă,
pasionații
de muzică
veche au
animat per-
manent**

Medievală - Sighișoara și, surpriză, unul dintre cei care acuză firma de copiatoare că și-a retras brusc sponsorizarea. Da, firma Rank Xerox care apărea inițial producătorul festivalului, a anunțat cu câteva zile înainte de debut că nu mai onorează sponsorizarea, deși Sighișoara, după declarația organizatorilor, figura în planul de investiții al companiei pentru iulie 1996. „Dar, dincolo de lovitură de grație, a existat și un gest salvator: președintele Fundației Festivalului de Artă Medievală - Sighișoara, domnul Marian Popa, a suplinit cu generozitate gestul devastator, printr-o contribuție proprie. Fără comentarii!”, precizează caietul de presă al festivalului.

Omul salvator s-a prezentat la festival într-o conferință de presă, îmbrăcat în pulover, neprotocolar. A spus că festivalul are greutăți financiare, că va fi mereu fără taxă de participare sau bilet de intrare, va rămâne cu titulatura „pentru tineret” și, prin fundație, va fi organizat din ce în ce mai profesionist. Dintr-o dare de seamă am aflat că s-au cheltuit în acest an 72 de milioane, din care 60 lichidități. Impresionant. Au fost pe scenă 24 de trupe, cu 300 de artiști. Iar orașul a primit, anunță organizatorii, 7 000-8 000 de turiști.

Datele sunt importante pentru comparație. În țară se organizează festivaluri de teatru cu importanță, care beneficiază de un buget mult mai mic decât cel cheltuit la Sighișoara. Apoi nu știm încă

cămăruță. Toată lumea trecea pe acolo și întreba de gazdă, hotel, camping. În acest an s-a găsit o firmă binevoitoare care să organizeze cazarea la gazde în schimbul unui comision, tot firma inducând și un preț unitar pentru o cazare. Primeai și chitanță pentru plata intermedierei. Acest lucru nu ar fi fost scos în evidență dacă organizatorii nu ar fi îndrumat până și pe ziaști să folosească serviciile căutătorilor de gazde. Nu știe nimeni cum s-au dat „acreditările comerciale” zecilor de negustori ambulanți de bere, vin, pălării de paie, bice, ulcele de piață sau alte nimicuri. Toți au vândut foarte bine, extraordinar de bine, cu profitul de rigoare. Este festivalul cu intrare gratuită, dar reușita lui comercială se numără la tarabele și cârciumile ambulante.

Nimeni nu a scos în evidență faptul că Ministerul Culturii nu sprijină în mod coerent Sighișoara. Nici Prefectura județului, nici Primăria nu dau bani pentru festival „pentru că nu au capitol în buget pentru așa ceva” - foarte interesant! - dar am văzut gardieni care aveau grijă să nu iasă bătași sau alte lucruri urâte și în fiecare dimineață toate străzile cetății erau curățate lună. Putem spune că Ministerul Culturii nu face nimic.

Nici pentru festival, nici pentru monumentul care este cetatea Sighișoarei. Adică pentru festival cheltuiește doar trei milioane de lei, iar pentru monumente câteva sute de mii pe an. Nu există nici un șantier de

restaurare

doar o placă din tablă montată pe Casa cu cerb unde s-a deschis un șantier în 1989.

Memoria lui Dracula și a lui N.D. Cocca

Sighișoara este un loc foarte frumos, cetatea - un oraș ca un castel, o bijuterie care te atrage din prima clipă prin simplitate și frumusețe. Festivalul de Artă Medievală are loc și pentru că cetatea atrage foarte mulți tineri. Totul place la Sighișoara în timpul festivalului. Ca turist singuratic poți vedea cetatea calmă, colorată, intuind că fiecare casă are povestea ei, fiecare stradă - niciodată dreaptă, niciodată plată - îți poate spune o poveste cu sânge, una cu lacrimi, alta cu vin, sau cu îndrăgostiți.

Pe aici a fost și Dracula, o placă bine șlefuită și scrisă cu auriu montată în centrul cetății susține povestea, menționând că în această casă a stat Dracula, adică fiul lui Mircea cel Bătrân și tată al lui Vlad Țepeș. Acum în casă este, sau mai bine-zis ar trebui să fie, o cârciumă.

Chiar în piața centrală - o casă cu altă placă, adică acolo a stat N.D. Cocca „lider al mișcării muncitorești”.

Cetatea a avut în timp 16 turnuri, principalul fiind cel al Orologiului, poarta pe unde se intra în cetate, loc al sfatului și al condamnaților la moarte. Despre istoria sașilor care au construit cetatea, au ridicat casele (aproximativ 150) și turnurile, au îngrijit bisericile și au apărut cetatea sute de ani nu se spun multe lucruri. Zidurile care nu au decât 930 de metri închid o istorie dură, nobilă și clară care s-ar descifra cumva pe pietrele de mormânt din cimitirul din deal.

Printre gazde

La festival toată lumea caută o gazdă, un loc de pus cortul sau un pat într-o odaie. O „casă” de 45 de mii pe noapte; pe undeva pe unde se termină asfaltul, fără a da de blocuri, pe o uliță care urcă, pietruit, în buza unor case mai vechi, un cub lipit la colțuri dintre două calcane, o intrare prin care pătrunzi doar aplecat, două geamuri, o cameră cu nici un perete drept, ridicată așa cum s-a nimerit, o lipitură făcută probabil la nimereală de niște sărăntoci... Dimineața pe lumină am observat că este ceva tipic pentru Sighișoara unde casele, locuințele ca să zic așa, au apărut ca la jocurile de cubulețe, volume ciudate cresc unul din

Copii ai străzii antrenați pentru clownerii de către Fundația Parada. Ei au fost tot timpul pe străzi, în piață sau pe scenă. Ei au lansat și moda picioroangelor.

numărul și calitatea firmelor care au contribuit într-un fel sau altul la angrenarea festivalului. Pe drumul de la gară spre cetate se afla un centru de cazare într-o

finanțat de Direcția Monumentelor Istorice, cea care a acaparat Comisia Națională a Monumentelor Istorice. Condușă de Cristian Moisesu, direcția din minister întreține

altul, fără a incomoda, ce-i drept. Așa se întâmplă și în cetate, unii scrupuloși spun îmbufnați sau cu un zâmbet indicibil: „nu puteau și ei să tragă o linie sau să urmărească o regulă, să aibă un plan geometric!”

Oamenii Sighișoarei nu au însă probleme de genul acesta. Ei își conservă liniștea și pe cât pot stilul de viață. Lipsiți de afaceri și investiții uriașe, fără patima îmbogățirii din orice, ei au plăcerea de a trăi într-un loc unic. M-am întâlnit cu două arhitecte, C. și G., mai vechi spectatoare ale festivalului. Cu rucsacurile în spate, abia sosite, au fost oprite de o bătrână și întrebate dacă nu vor o cameră. Era tocmai ceea ce-și doreau.

Le-am însoțit la gazdă din curiozitatea de a vedea cum este o casă din centrul cetății. Casă mare, camere spațioase, era locuită de bătrână din vremea liceului, peste șaiszeci de ani. Ne povestește că nu vroia să ia în gazdă, dar o prietenă din vecini care a primit un grup de studenți a venit s-o roage să primească și ea două fete din grup că nu mai au loc la ea. Așa a simțit această bătrână plăcerea festivalului. Este foarte credincioasă, toată viața n-a citit decât din Biblie, în fiecare zi câte puțin, după cum are timp. „Și azi am citit un psalm, că n-am prea avut timp”. Nu vrea băieți în gazdă, numai fete, nu poate altfel. Iar la bani n-are cum să ia mai mult, cinci mii pe noapte, are un caiet în care te roagă să-ți scrii numele și banii pe care

Paradă de modă, dans, pantomimă, ceva teatru...

Fotografii de OCTAVIAN TIBAR

i-ai dat. Pentru pensia ei de o sută de mii și-un pic, câteva zeci de mii înseamnă mult, foarte mult.

Or, camera bătrânei, mare, curată, luminoasă, arăta mai bine decât orice cameră de hotel din zonă. Și era în centrul cetății. M-am gândit privind și ascultând această bătrână că aici oamenii știu și plăcerea întâmpinării.

Casa cu cerb și Ion Iliescu

Cetatea Sighișoarei avea o singură casă vopsită în albastru. Casa albastră de pe strada Școlii numărul 13 a fost o legendă. Acum casa este galbenă, pentru că așa s-a gândit o arhitectă că ar trebui rezugrăvită cetatea.

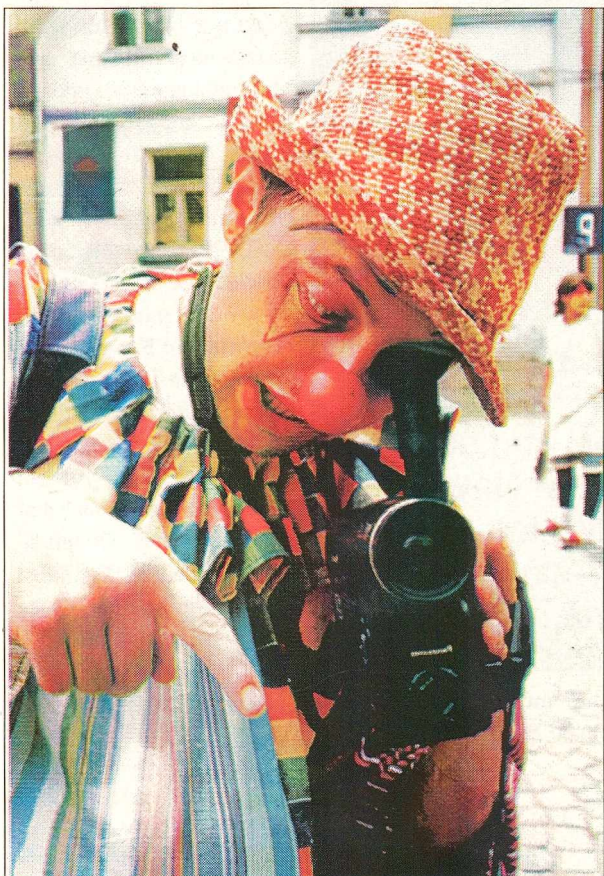
Casa albastră a familiei Machat este galbenă încă. Bătrânul Machat aducea pigmenți speciali din Germania pentru a-și zugrăvi casa care acum este văruiată în galben. Fiul lui care este istoric de artă în Germania, dr. Christoph Machat, este trist ori de câte ori trece pe lângă casa de la numărul 13. Dar se bucură că la Sighișoara a reușit, cu ajutorul Fundației Messerschmitt, să înceapă restaurarea. Primul șantier este la Biserica din deal, șantier-pilot deschis după un an de discuții în care a trebuit să convingă autoritățile române că este nevoie de o restaurare modernă cu rășini, fără beton și că totul va fi plătit de fundația germană. Șantierul a început de un an.

Fundația a cerut un sediu, a ales Casa cu cerb care era

în restaurare inefficientă, se lucra câteva săptămâni pe an, geamurile erau sparte, nu exista protecție. Propunerea era fermă, fundația va restaura casa, va deschide acolo un centru cultural și un laborator de cercetare pentru un plan de restaurare a cetății. Guvernul a spus „nu”, mai precis Mihai Ungheanu. S-a ajuns la zicala „nu ne vindem țara”. Deși exista un plan guraliv SOS Sighișoara, nimeni nu susținea de fapt financiar acest plan.

S-a spus că la un cutremur zidurile se vor dărâma, casele se ruinează, Turnul cu Ceas și Turnul Cositorarilor sunt fisurate etc. Dar fundația germană nu avea loc în Sighișoara. Patru ani și un protocol prezidențial pentru vizita lui Ion Iliescu în Germania au trecut pentru ca Fundația Messerschmitt să poată lucra la Casa cu cerb. Dr. Machat spulberă și zvonurile alarmiste despre prăbușirea cetății. Totul este construit pe stâncă și nu se poate dărâma. Sunt mari probleme cu infiltrațiile de apă, dar refacerea canalizării va rezolva problema. Bîn, sașii vor să refacă cetatea.

N-am scris prea multe despre festival pentru că așa cum este acum nu este important artistic ci esențial pentru anturaj, pentru viața de gașcă studentască pe care o întreține, pentru reclama pe care o face cetății. Cu mii de tineri care vor această cetate, care trăiesc trei zile altfel pentru această cetate, viitorul ei poate fi asigurat. Iar dacă acest festival este primul festival particular de acest nivel e un lucru pozitiv.

Un reprezentant al Planetei Dada:

Regele pinguinilor

– Domnule Oișteanu, întâmplător v-am urmărit la postul de televiziune german Pro 7, vorbind despre o școală de sex, dacă am înțeles bine. Despre ce era vorba?

– Ei..., m-ai prins! Eu sunt un fel de expert în așa-zise libertăți ale unor forme de viață, ale alternativei life style. Aceste forme de viață alternative au fost foarte cunoscute în timpul hippyștilor: dragoste liberă, tot felul de preocupări cu narcisism, cu droguri și așa mai departe. Eu am avut plăcerea să scriu despre aceste lucruri în reviste foarte bine cunoscute, ca Pent House, într-o perioadă în care eram tânăr și năzdrăvan.

De atunci, bineînțeles, s-au mai schimbat lucrurile din teama de SIDA. Din când în când, oameni din alte țări, din Germania, din Olanda, din Australia vin la mine ca la un expert în chestii de-astea, mă rog... Pe cei de la Pro 7 i-am luat la o plimbare prin cluburi de noapte.

– Dumneavoastră probabil că ați avut parte de o educație austeră, ținând cont că sunteți nepotul lui Leonte Răutu. Cum ați ajuns să practicați și să propovăduiți sexul liber?

– M-ai prins a doua oară! E adevărat că vin dintr-o familie de comuniști, care erau foarte naivi și foarte tineri când au început să propovăduiască această morală. Eu, unul, nu m-am apropiat de această teorie. Dimpotrivă, ca orice rebel, m-am revoltat împotriva unui standard de morală comunistă și am ales o viață mai desușeată, mergeam la 2 Mai unde știți că toți eram nudiști.

– Asta v-a făcut să fugiți din România?

– Nu, de fapt sunt tot felul de bârfe, că am fugit pentru că... Nu! Pur și simplu mi-am luat scândurica la spate și m-am mutat într-un alt sat. Satul acela se numește New York. Simplu ca bună ziua. N-am fugit de nimeni, nimeni n-a fugit de mine, înțelegi? Nu trebuie să privești toate

chestiile ca pe ceva definitiv. Eu sunt aici cu fratele meu, îmi vizitez părinții. Pur și simplu mi-am schimbat adresa pentru că sunt un om din categoria homo ludens, deci mă mișc, mă joc, călătoresc. Nu am dușmănie împotriva cuiva. Eu m-am simțit foarte bine în România, am învățat o groază de lucruri de la poeții români, de la Gellu Naum mai ales.

– Scrieți poezie direct în engleză?

– De la bun început mi-am impus un regim de a visa și gândi în engleză.

– Și din visele dumneavoastră iese, totuși, ceva...

– Da. Uite, am aici trei cărțuțici pe care le-am publicat la New York.

– De ce în America vă cheamă Valery? Știu că inițial vă chema Valeri și că Ceaușescu v-a făcut să vă schimbați numele în Valeriu.

– În cinstea poetului francez Paul Valéry. Suntem poeți și poeții au dreptul la licență poetică.

– Puteți trăi ca poet în S.U.A.?

– Eu trag un tiraj mic, de o mie de exemplare și, ca să răspund sincer, mulți poeți nu pot trăi ca poeți. Eu sunt unul dintre norocoșii care pot trăi din poezie, pentru că sunt și actor și fac actorie din poezia mea. În acest proces îndelungat al poeziei retorice transformate în poezie teatrală mă simt confortabil și câștig suficient ca să trăiesc, suficient ca să călătoresc, suficient ca să vă vizitez.

– V-ați gândit să vă restabiliți în România?

– Eu nu sunt un tip care se stabilește undeva. Eu sunt un reprezentant al Planetei Dada. Nu am o adresă fixă, mă mut din loc în loc. De pildă, de aici plec la Frankfurt și apoi în Indonezia. De obicei sunt în Bali, o insulă în Indonezia.

Acolo am un punct de inspirație și acolo îmi voi scrie un mic roman cu titlul **Regele pinguinilor**.

Temporary
IMMORTALITY

Valery
Oisteanu

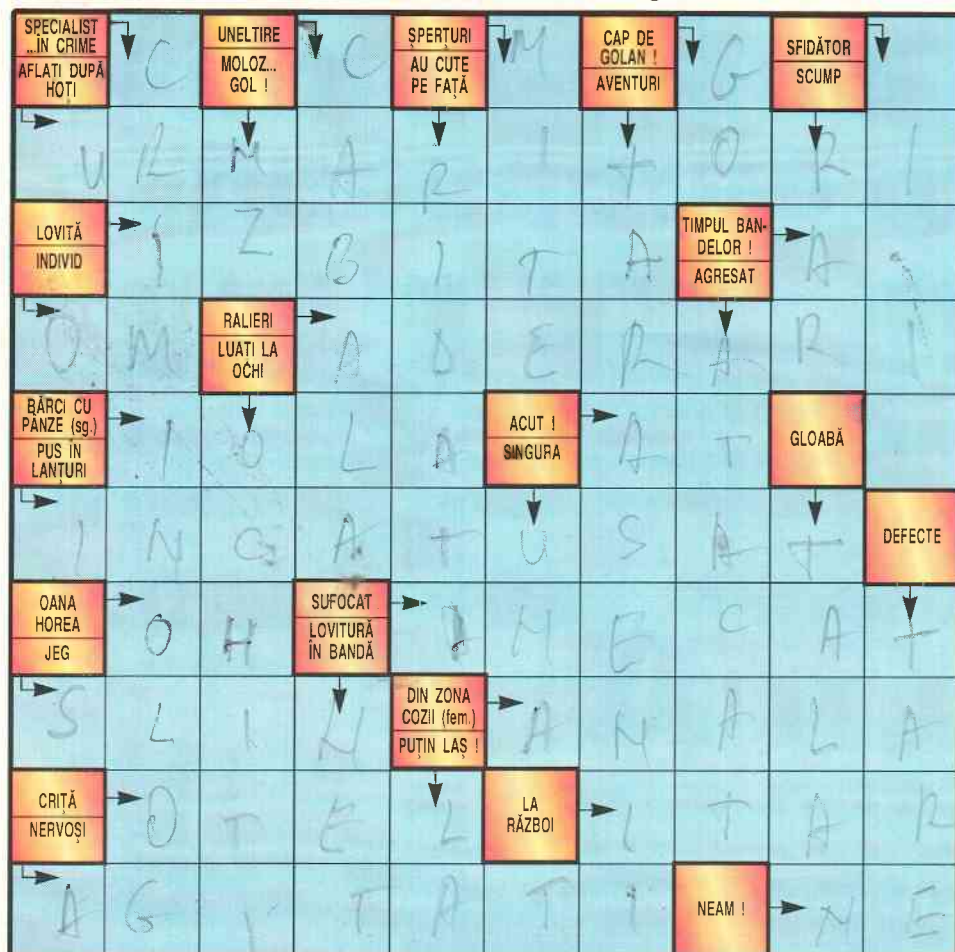

Valery Oisteanu este fostul Valeri și Valeriu Oisteanu, poet româno-new-yorkez, una dintre figurile marcante ale boemei literare din SUA.

Adept al lui Tristan Tzara, el combină zen-budismul cu mișcarea dada. La New York, trăiește din tot felul de happening-uri. Luna trecută s-a dat în stambă și la Lăptăria lui Enache.

NU-I A BUNĂ!

Integramă de ALINA ZGUBEA

Un pacient se plânge medicului:

- Pățesc ceva ciudat, domnule doctor, când beau cafea, nu mai pot să dorm.
- Mie mi se întâmplă invers, zise medicul: atunci când dorm, nu pot să beau cafea...

Polițistul îl întreabă pe reclamant:

- Cum de anunțați dispariția

UMOR

soacrei abia după trei luni?

- Nu-mi venea să cred. Aveam impresia că visez...

Judecătorul o întreabă pe reclamantă:

- Câți ani aveți?

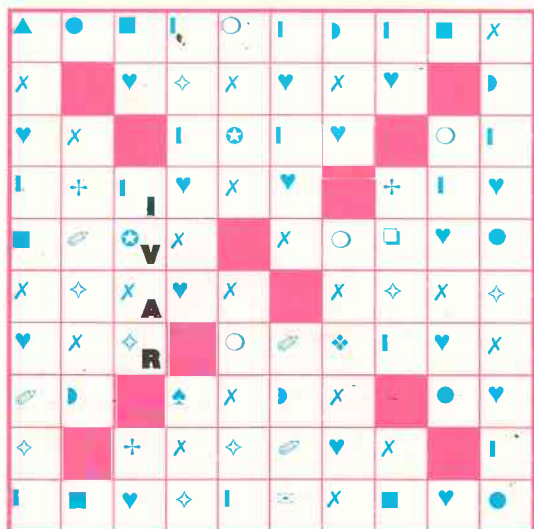
Doamna... cam ezită să răspundă.

- Nu ezitați, doamnă. Cu cât întârziati răspunsul, cu atât veți fi mai în vârstă!

La parfumerie:

- Vă rog să-mi dați o sticlă cu briantină, dar să fie goală. După cum vedeți, sunt complet chel...

RECONSTITUIRE

Înlocuind simbolurile prin litere veți obține o încrucișare corectă în grila de mai sus.

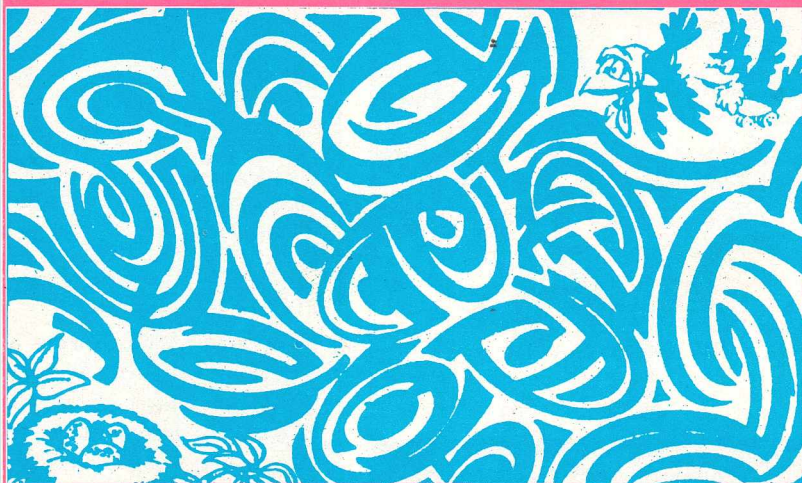
După completarea careului, în caseta de dedesubt veți afla numele primului autor de cuvinte încrucișate de la noi, publicate în „Revista copiilor și a tinerimii”, în anul 1925 .

Z. MIHAI

WN/96

LABIRINT

Pagină realizată de MIHAI ZGUBEA

Splendidă performanță!

Careul de ași continuă cursa europeană

□ La orizont, adversari de înaltă clasă

Disputele într-un context care părea să le fie nefavorabil ambasadorelor noastre în cupele europene la fotbal (restructurări substanțiale ale loturilor, în special la Steaua și la Rapid; început ezitant în campionatul Diviziei Naționale - Steaua, Rapid și FC Național înregistrând eșecuri antologice, chiar pe propriile terenuri; previzibilul recul după campania ratată a naționalei la EURO '96; rocada antrenorilor la Rapid - Ion Dumitru în locul lui Mircea Rădulescu - doar după două etape), cele două manșe ale turului preliminar s-au soldat neașteptat de bine. Este vorba atât de calificarea **in corpore** a celor patru reprezentante, dar și de maniera entuziasmantă în care Steaua mai ales, Rapid și FC Național și-au îngenucheat adversarele provenind din țări cu fotbal mai bine cotate decât cel românesc. Astfel, în **Liga Campionilor**, Steaua a remizat în deplasare (2-2), ca apoi să întrecă net (3-0) pe FC Bruges, "decarul" **Adrian Ilie** înscriind 4 goluri și dând pasa decisivă la cel de-al cincilea. În **Cupa UEFA**, **Rapid București** a obținut un dublu 1-0 în fața colegilor de departament de la Lokomotiv Sofia, iar **FC Național** a smuls o remiză albă la Belgrad, pentru a se impune în fața celor de la Partizan cu 1-0 pe stadionul din Cotočeni. În fine, în **Cupa Cupelor**, **Gloria Bistrița** a realizat de asemenea un dublu 2-1 în fața ambicioșilor insulari de la FC La Valletta.

Tragerea la sorți pentru primul tur ne-a re-

Campionă națională pentru a patra oară consecutiv, Steaua accede pentru a treia oară la rând în Liga Campionilor

zervat adversari de marcă. În **grupa B**, Steaua se va întâlni din nou cu Borussia Dortmund (fără Sosa, dar cu Sousa), precum și cu Atletico Madrid (din rândurile căreia îi remarcăm pe Caminero, Kiko, argentinianul Esnaider, cehul Bejbl, sârbul Pantici) și cu cvasinecunoscuta Widzew Lodz.

În **Cupa Cupelor**, acum doi ani **Gloria** a întâlnit pe Real Zaragoza, care avea să câștige trofeul. De această dată, Fiorentina emite aceleași pretenții avându-i în componență pe

argentinianul Batistuta, portughezul Rui Costa, suedezul Schwartz, portarul Toldo și „noutățile” Oliveira sau Puscedou.

În **Cupa UEFA**, Rapid va întâlni pe Karlsruher SC, ocupantă a locului 7 în Bundesliga în sezonul trecut, dar câștigătoare a competiției Intertoto (în grupa preliminară a întrecut cu 1-0 pe Universitatea Craiova). Teoretic, șansa a surâs doar pentru F.C. Național, deși Cernomoreț Odessa provine din fotbalul fostei Uniuni Sovietice.

Adrian Ilie sau noul „Van Basten” în acțiune

Liga Campionilor

Grupa A

AJ Auxerre
Ajax Amsterdam
Grasshopper Zürich
Glasgow Rangers

Grupa B

Atletico Madrid
Borussia Dortmund
Steaua București
Widzew Lodz

Grupa C

Juventus Torino
Manchester United
Rapid Viena
Fenerbahce Istanbul

Grupa D

AC Milan
FC Porto
IFK Göteborg
Rosenborg Trondheim

Programul grupei B

11 septembrie: Atletico - Steaua; Borussia - Widzew
25 septembrie: Widzew - Atletico; Steaua - Borussia
16 octombrie: Steaua - Widzew; Atletico - Borussia
30 octombrie: Widzew - Steaua; Borussia - Atletico
20 noiembrie: Steaua - Atletico; Widzew - Borussia
4 decembrie: Atletico - Widzew; Borussia - Steaua

Cupa UEFA

Grupa 4

Panathinaikos Atena - Legia Varșovia
Arsenal Londra - Borussia Mönchengladbach
Cernomoreț Odessa - FC Național București
Torpedo Moscova - Dinamo Tbilisi

Grupa 5

Aston Villa - Helsingborgs IF
Karlsruher SC - Rapid București
FK Bodø/Glimt - Trabzonspor
FC Lyngby - FC Bruges

Cele două manșe au loc pe 10 și 24 septembrie.

Cupa Cupelor

Gloria Bistrița - AC Fiorentina

Partidele retur se vor disputa pe 12, respectiv 26 septembrie.

J.O. Atlanta '96

- epilog -

❑ A început Sydney 2000!

Cu plusuri și minusuri, cel mai important eveniment sportiv al sfârșitului de secol s-a încheiat după trei săptămâni de întreceri în

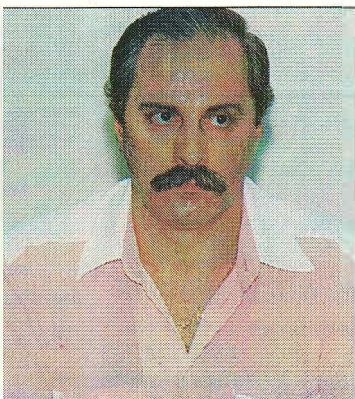
Aur

- Simona Amânar - gimnastică, sărituri
- Laura Badea - floretă, individual
- Constanța Burciacă, Camelia Macoviciuc - 2 vâsle, categ. ușoară
- Elisabeta Lipă, Veronica Cochela, Liliana Gafencu, Elena Georgescu, Doina Ignat, Ioana Olteanu, Mărioara Popescu, Doina Spircu și Anca Tănase - 8 plus 1 rame

care au fost înregistrate 30 recorduri mondiale și 300 recorduri naționale la 18 discipline. De

neuitat vor rămâne în memoria spectatorilor și telespectatorilor performanțele înregistrate de înotătoarea islandeză Michelle Smith (3 medalii de aur), de americanul Michael Johnson și franțuzoica Marie-José Perec (ambii câștigând probe atletice de 200 și 400 m) sau de americanul Carl Lewis, învingător pentru a patra oară consecutiv în proba de săritură în lungime. De asemenea,

păstrăm regretul pentru neîmplinirile în ceea ce-i privește pe Vitali Scerbo, Serghei Bubka, Linford Christie sau Monica Seles, precum este de consemnat și antiperformața Angliei, „beneficiară” a 14 medalii doar, dintre care una singură de aur, ceea ce a stârnit un scandal între Guvernul britanic și Comitetul Olimpic insular.

Octavian Belu,
un artizan al victoriilor

În ceea ce ne privește, putem spune că obiectivul a fost îndeplinit prin „recolta” celor 20 de medalii care ne-au situat pe locul 14 într-un clasament neoficial pe națiuni (din cele 197 prezente). Trebuie să precizăm însă că 10 medalii le-au adus cei 13 gimnaști și gimnaste, în total 30 de sportivi obținând medalii la 7 ramuri, încă 10 aducând puncte, iar alți 10 s-au calificat în finale. Performanțe valoroase, mai ales dacă ținem seama că au fost

primele Jocuri la care participa s-a făcut pe baza unor calificări obținute la campionate mondiale și europene sau potrivit unor standarduri. De asemenea, scrimerii și canotorii și-au făcut din plin datoria, mai ales dacă ne gândim la numărul de sportivi legitimați: F.R. Gimnastică - 1 500, F.R. Scrimă - 1 500, iar F.R. Canotaj - 700!

La capitolul nereușitelor trebuie să nominalizăm luptele, în speță la greco-romane de unde eram mereu pe podium din 1956 încoace, după declinul resimțit la J.O. '92 (o singură medalie), acum n-am realizat nici măcar un punct!

De asemenea, speranțele la o medalie de aur ne-au fost spulberate de Francisc Vaștag, Leonard Doroftei și Nicu Vlad, ultimii doi obținând totuși medalii de bronz. Nici atletismul nu ne-a mai răsfățat ca până acum, singura medalie (de argint) fiind obținută de Gabriela Szabo în ultima zi a întrecerilor atletice.

În încheiere, să menționăm că Guvernul a promis acordarea a circa 5 miliarde lei pentru medaliații olimpici, cărora le aducem pe această cale felicitările noastre. La orizont, Sydney 2000!

Argint

- Simona Amânar - gimnastică, sol
- Gina Gogean - gimnastică, individual compus
- Laura Badea, Reka Lazăr, Roxana Scarlat și Claudia Vanță - floretă, echipe
- Marius Urzică - gimnastică, cal cu mânere
- Dan Burincă - gimnastică, inele
- Antonel Borșan, Marcel Glăvan - canoe 2, 1000 m
- Gabriela Szabo - atletism, 1500 m

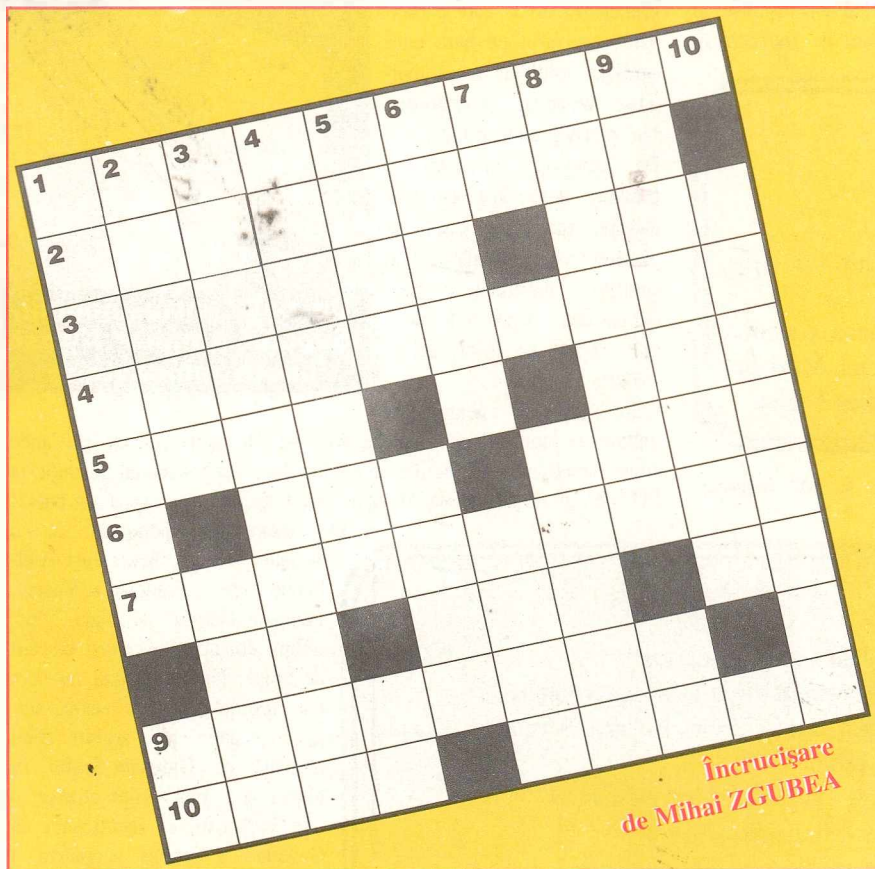
Bronz

- Lavinia Miloșovici, Gina Gogean, Simona Amânar, Alexandra Marinescu, Ionela Loaieș, Mirela Tugurlan - echipa de gimnastică
- Simona Amânar - individual compus
- Lavinia Miloșovici - individual compus
- Gina Gogean - sărituri
- Gina Gogean - bârnă
- Nicu Vlad - haltere, categ. 108 kg.
- Leonard Doroftei - box, categ. 60 kg.
- Marian Simion - box, categ. 67 kg.
- Gheorghe Andriev, Grigore Obreja - canoe 2, 500 m.

Cu cele patru medalii,
Simona Amânar a fost
lidera gimnastelor

Și vedetele compun careuri Definiții deCRISTINADELEANU

Încrucișare
de Mihai ZGUBEA

REPLICI

ORIZONTAL: 1) Proprietatea fermei. 2) Ieșită din uz. 3) Structură mobilă care te trage la somn - Fire de tort. 4) Regele monopolului. 5) Instrumente englezești - Locul aurului. 6) Arta latinilor - Ace la înălțime. 7) Întoarceri în timp. 8) Nucleu de neon! - Ridică în slăvi - Plin de pete! 9) Îmbrățișate de Morfeu. 10) Legat... la cataramă -

Bune de cinste.

VERTICAL: 1) Semnul la țap (pl.) - Talent din fașă! 2) O clipă din veșnicie (pl.) - Specie de fiară. 3) Computer cu bile (pl.). 4) A anula golul - Încheierea unui troc! 5) Piscina lui Arhimede - Strânsul recoltei de grâu. 6) Luați peste picior la țară - Un tip de la oraș. 7) Conținutul unui etui! - Lipsurile Venerei... 8) Variantă nedorită de autostradă (pl.) - Tipa... de la ceas! 9) Merge pe băjbăite. 10) Avantajul celui cu carte,

PUBLICATIILE
Flacăra

Societate comercială înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991

Consiliul de Administrație:

Președinte - director general:

GEORGE ARION

Membri: Manuela Vasiliu Arion, Ion D. Goia,
Alexandru Păsărin

★

Director general-adjunct: ALEXANDRU PĂSĂRIN

Director difuzare: MANUELA VASILIU ARION

Director comercial: ION D. GOIA

★

Secretariat: Mihaela Caroline Mușat 222.33.31; 222.33.44; (2002)

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1,
cod 71341.

Telefoane: 223.15.10; 223.15.20; 223.15.30; 223.15.40,
223.15.12, 223.15.37, 223.15.44, cu interioarele din paranteze
Fax: 222.82.89

Cont lei - 40.72.30.110.496 BCR, sector 1, București

Cont valută - USD 47.21.6.16.0431.0 BCR, sector 1, București

- DM 47.21.3.10.0431.0 BCR, sector 1, București

Flacăra

Fondată în 1911 de C. Banu

Coordonare: TUDOR CĂLIN ZAROJANU

Secretar de redacție: CRINA GORGOI

■ REDACTORI - Alexandru Arion, Cătălin Mihuleac,
Liliana Petruș, Toma Roman jr.

■ SPORT - Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu

■ FOTOREPORTERI - Petre Cojocariu, Florin Ioniță

■ CORECTURĂ - Angela Ștefănescu

■ COLABORATORI PERMANENȚI - Remus Andrei Ion,
Nicolae Ștefan

■ CORRESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE: Alexandru Graur
(Italia), Mihai Rusu (Germania), Emanuel Tănălă (SUA)

■ PUBLICITATE 222.68.05: Elena Popescu

REBUS

Redactor șef: MIHAI ZGUBEA

REBUSACHE

PARADA INTEGRAMELOR

Redactor șef: CONSTANTIN GRIGORE

Aurel Ștefan Alexandrescu, Dan Popa, Simona Păsărin;
telefon: 2036.

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ 222.67.38

MIHAELA ANGHEL, Nicoleta Burtăa, Maria
Călin, Violeta Dragomir, Elena Șerban, Lucian
Teodorescu, Doru Vintilă

DIFUZARE 222.66.28: GABRIEL BUMB, Maria
Antonescu, Marian Badea, Cora Ciocănu,

Florian Ferezan, Marian Frunzeanu, Doru Iancu, Valerică Leon, Daniel
Nica, Marin Petruș, Marius Procopie, Nicolae Șerban

RESURSE UMANE: Adrian Boicescu

FINANCIAR-CONTABIL: VIORICA TUDOR, Elena Anghel,
Laura Goran, Florența Tudor

DOCUMENTARE: Liliana Olteanu

ADMINISTRATIV (2128): DAN MIRCEA POPA, Marian Băicoianu; Liliana
Crețu, Dumitru Țulciu

Cititorii din străinătate se pot abona prin
Societatea Comercială „Publicațiile Flacăra” S.A.

Tipar realizat la:

**American Romanian
Technology of Printing**

Preț: 2000 lei

EKIPAGE

Companie Internațională din Domeniul Modei
caută cu ocazia deschiderii unei vaste rețele comerciale

VÂNZĂTOARE

care vor face stagiul în **PORTUGALIA**, urmând să fie plasate după aceea în una din unitățile noastre europene.

Profilul pretins:

- vârsta între 20 și 25 de ani
- engleza și franceza fluente, fiind apreciată cunoașterea limbilor portugheză și spaniolă
- multă ușurință de exprimare și dinamică comercială
- aspect fizic și prezență plăcută

Oferim:

- oportunitatea unei cariere internaționale în domeniul comercial
- un salariu și stimulente peste medie

**Trimiteti răspunsurile și un curriculum vitae în limba engleză,
acompaniat de o fotografie, pe adresa:**

**S.C. „Publicațiile Flacăra“ S.A., Piața Presei Libere nr. 1,
sectorul 1, 71341 – București, România.**

Certificatul de depunere la purtător cu plata dobânzii la 3 luni

CertIFICATELE de depunere cu plata dobânzii la 3 luni sunt instrumente de economisire la purtător în valori fixe de 100.000 lei, 500.000 lei, 1.000.000 lei și 5.000.000 lei și sunt puse în circulație prin toate unitățile Casei de Economii și Consemnațiuni din întreaga țară.

Certificatul de depunere la purtător cu plata dobânzii la 3 luni are un număr de 12 taloane destinate achitării dobânzilor trimestriale. Scadența unui certificat de depunere la purtător cu plata dobânzii la 3 luni este de 3 ani de la punerea sa în circulație.

Dobânzile se stabilesc de Casa de Economii și Consemnațiuni și se achită la 3 luni, începând cu data scadenței, înscrisă pe fiecare talon.

Aceste certificate se pot răscumpăra oricând după data vânzării. Pentru perioadele mai

mici de 3 luni nu se bonifică dobândă. Certificatele de depunere la purtător cu plata dobânzii la 3 luni neprezentate spre răscumpărare în decursul celor 3 ani nu își pierd valabilitatea. Pentru perioada ce depășește 3 ani, dobânda se va calcula în conformitate cu ratele lunare ale dobânzii practicate de Casa de Economii și Consemnațiuni la acest instrument de economisire în perioada respectivă, până la data răscumpărării. În acest caz dobânda se va achita posesorului o dată cu răscumpărarea certificatului. Cu prilejul răscumpărării se achită toate taloanele ajunse la scadență, dar rămase neîncasate până la data respectivă.

Răscumpărarea certificatelor și achitarea dobânzilor se face numai la unitatea C.E.C. care le-a pus în vânzare.

De reținut că fiind instrumente de economisire la purtător, certificatele nu pot fi declarate pierdute și nu se înlocuiesc.